

LUDU

Rok 35 | CURITIBA, 12 PAŹDZIERNIKA | 1960 | Nr. 41
OUTUBRO

JANIO QUADROS WYBRANY NA PREZYDENTA PAŃSTWA OCZEKIWANE ZWYCIĘSTWO JANIA W OSTATNICH WYBORACH

POZYCJA INNYCH KANDYDATÓW
Od roku 1945 czyli po 15 latach opozycja rządowa zdołała dojść do władzy. Dotychczas zwyciężała zawsze partia rządowa czyli Partia Socjalno Demokratyczna, oraz idąca zawsze z nią w parze — PTB — Partia Robotnicza Brazylii.

Nowo obrany prezydent opierał się na partiach: Demokracja Chrześcijańska i Unia Demokratyczna - Narodowa, nie licząc wielu sympatyków z innych partii, którzy poszli za nim w wyborach. Co najwięcej spopularyzowało kandydaturę Jania to jego świetna administracja jako niedawnego gubernatora najbogatszego Stanu w Brazylii — São Paulo, oraz posługiwanie się znakiem "miotły" jako symbolem jego przyszłych rządów.

Naprawdę — będzie miał co wymiatać nowy prezydent, począwszy od dziesiątek tysięcy urzędników, którzy dzięki "szerokim plecóm" obejmowali liczne i rentowne posady, nie mając zajęcia wobec "przeludnienia" w różnego rodzaju urzędach. Dużo będzie narzekania i żalów ze strony tych, co stracą posadę, ale zyska na tym skarb państwa.

Biurokracja w urzędach, czyli zalatwanie spraw nagłych odsyłając interesanta od "Annasza do Kajfasza" też się skończy, bo Janio, będąc gubernatorem w São Paulo, był niemilosierdny dla urzędników opieszłych lub spóźniających się.

Janio Quadros, nie będąc nacjonalistą, otworzy szeroko "drzwi" Brazylii dla kapitału zagranicznego — celem wzrostu przemysłu, dając zatrudnienie dla licznych robotników, z drugiej zaś strony — zwiększy produkcję krajową, by wzmocnić eksport artykułów krajowych i tym sposobem doprowadzić do równowagi finansów państwa. Będzie to punkt bardzo ważny w polityce nowego prezydenta, bo tylko zwiększając produkcję wewnątrz-

sum przeznaczonych dla prac rządowych czy stanowych zniknęły niewiadomo gdzie i przez kogo. Wiele defraudacji miało miejsce w urzędach państwowych a ich sprawcy nigdy nie byli karani przez trybunały sądowe. Tym sposobem wkradła się swego rodzaju bezkarność, rozluźniająca jeszcze więcej sumienie urzędników państwowych.

Nie będziemy już mówić o rzeczach dobrze nam znanych jak niskie pobory miesięczne, z których robotnicy żyjący w mieście absolutnie nie mogli wyżyć oraz ceny artykułów pierwszej potrzeby, "skaczące" w górę z tygodnia na tydzień.

Oto dlaczego przyniatająca większość obywateli kraju oddała swój głos na Jania Quadros. Tylko on jeden jest zdolny przywrócić państwu lepszą przyszłość.

Dla ilustracji zamieszczamy poniżej ostateczny rezultat wyborów na prezydenta państwa:

Janio Quadros 5.200.180 głosów;
Marsz. Lott 3.353.706 głosów;
Adhemar de Barros 2.061.386 głosów;

Marszałkowi Lottowi zaszkodził fakt, że za nim głosowali komuniści, nielegalnie istniejący, ale prawie legalnie działający. Stąd większość katolików dali swój głos na Jania, argumentując słusznie, że w wyborze marszałka Lotta komuniści tutejsi musieli mieć swoje wyrażenie. Jakże? Łowiąc ryby w mętnej wodzie, rachowali, że z wyborem Lotta ta "mętna woda" (słabość administracji państwa) utrzyma się nadal.

Jeśli chodzi o Adhemara, wybór jego był z góry przesądzony. Był on jednak uparty i wierzył w swą dobrą gwiazdę. Dlatego też nie chciał zrezygnować ze swej kandydatury, pomimo licznych nagań ze strony rządu.

JOTZET.

119 nowych prenumeratorów "LUDU"

Oto rezultat kampanii zdobycia nowych prenumeratorów "LUDU" w ciągu miesiąca września b. r. Dodając tę liczbę do uprzednio zdobytych w ciągu lipca i sierpnia mamy już 319 nowych prenumeratorów od początku kampanii.

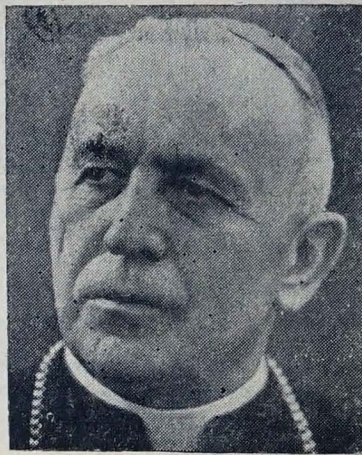
Nagrody

Nagrodę za zdobycie największej ilości nowych prenumeratorów w liczbie 27 w ciągu miesiąca września otrzymał Ks. Tadeusz Wróbel, C. M. z Paraguary. Nagroda zaś losowana przypadła dla p. Katarzyny Czerechowicz z São Luis Gonzaga.

Z powodu nadmiaru materiału do tego numeru "LUDU" lista zdobywców i zdobytych nowych prenumeratorów będzie podana w następnym numerze.

Zachęcamy Szan. Czytelników "LUDU" do zdobywania nowych prenumeratorów, wszelkimi sposobami, m. in. opłacając swym znajomym czy przyjaciółm prenumeratę do końca roku w wysokości 50 kruczejrów, począwszy od 1 października. Piękne i cenne nagrody, jakie ich oczekują przewyższają kilkakrotnie opłacenie nawet 6 lub 8 tych częstotliwych prenumeratur. A że tak będzie, przekonacie się o tym w najbliższym numerze "LUDU".

BŁOGOSŁAWIENSTWO ORAZ ŻYCZENIA DLA "LUDU" z okazji 40-rocznicy jego powstania nadesłał J. Eksc. Ks. Arcybiskup Józef Gawlina, Opiekun i Arcypasterz Polskiej Emigracji na Obczyźnie.

Drogi Księżo Redaktorze,

Niezmiernie mi przykro, że z powodu zajęć dodatkowych, jakie mi powierzył Ojciec św. łącznie z soborem Ekumenicznym, przeoczyłem jubileusz "LUDU".

Pragnę więc, choć spóźnionymi, to jednak szczerymi życzeniami wyrazić swoją radość z powodu ogromnej i owocnej pracy religijnej, narodowej i oświatowej, jakiej Przewielebny Księża Misjonarze przez ten wspaniały Tygodnik dokonywali.

Życzę Przewielebnemu Księdzu Redaktorowi i Jego poczytnemu Tygodnikowi "LUD" obfitość błogosławieństwa Bożego i proszę Matkę Najświętszą, by raczyła w szczególnie serdeczny sposób zaopiekować się Czciogodnym Księdzem Redaktorem, Jego dzielnymi współpracownikami i przeznaczonymi Abonentami, których liczba niech rośnie z tygodnia na tydzień.

Z serdecznym błogosławieństwem łączę wyrazy czci i oddania

† Józef Gawlina - Arcybiskup

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

★ **NEY BRAGA, uważany za kandydata najmniej groźnego na stanowisko gubernatora Parany, wygrał wybory** pomimo groźnych rywali w osobach Plinio Costa e Nelson Maculan.

★ **OSTATNIE WYBORY** na prezydenta państwa oraz na stanowisko 11 gubernatorów odbyły się spokojnie, przynosząc zwycięstwo partiom opozycyjnym UDN i PDC. Partie rządowe PSD i PTB zdołały obrąć jedynie wice-prezydenta państwa oraz trzech gubernatorów.

★ **JAK KOLWIEK NIE WSZYŚTKIE URNY** zostały otwarte, nie wpłynęła ona na dotychczasowe pozycje kandydatów, których zwycięstwo już jest przesądzone.

★ **WIELKA NIESPODZIANKA** była przegrana Janga w swym rodzinnym Stanie (Rio Grande do Sul) na rzecz swego wielkiego rywala — Fernando Ferrari.

★ **JOÃO GOULART** ma zapewnione zwycięstwo na wice-prezydenta państwa jako kandydat obecnego rządu, jednakowoż jego zwycięstwo można nazwać "zwycięstwem Pirrusa", ponieważ Milton Campos zawsze "depchał mu po piętach".

★ **ZOSTAŁ UWOLNIONY OD KARY** porucznik Nilo Silveira, który niedawno zaszczylił we własnej obronie swego dowódcę pułk. Galvão Nascimento Leães w jednym z koszarów w Porto Alegre.

★ **WIELKA ELEKTROWNIA** buduje Stan São Paulo w Urubupungá, gdzie rzeka Tieté wpada do rzeki Parany. Nowa elektrownia, o sile 4 mln. koni mechanicznych, dostarczy światła w promieniu 800 km.

★ **PADŁ PASTWA PLOMIENI** - Ni rioski teatr "Carlos Gomes" powodując straty obliczane na 30 mln. kruczejrów. W ciągu 30 lat pożar trzykrotnie "nawiedził" ten teatr.

★ **W GRUTACH PODZIEMNYCH ODKRYTYCH** na fazendzie Santa Fé w Stanie Minas Gerais przez znanego archeologa Pedro Lacerda znaleziono przedmioty indiańskie pochodzące z przed 500 lat.

★ **PRODUKCJA KAUCZUKU** zwiększyła się w Brazylii do 70 tys. ton rocznie dzięki

sadzeniu drzewek kuczukowych na wielką skalę oraz budowie dwóch fabryk kuczuku w Recife.

★ **ZESZŁOROCZNY ZBIÓR KAWY** osiągnął rekordową ilość 43 mln. worków. Najbliższy jednak zbiór wyniesie zaledwie 20 mln. worków na skutek tegorocznej posuchy i silnych mrozów.

★ **NAJWIEKSZA ANTENA TELEWIZYJNA** w całej Ameryce Łacińskiej zbudowana na jednym z najwyższych drapaczy chmur w Kurytybie pod nazwą "Edifício Tijucas", o 21 piętrach.

★ **KREACJE 4 NOWYCH KOSTIUMÓW WIOSENYCH** na rok 1961 pokazała Brazylija w Salonie Amerykańskim w Paryżu, jak również oryginalne wyroby złotnicze.

★ **WYKONANIEM PLANU KOMUNIKACJI TELEFONICZNEJ** na terenie całego Stanu riograndeńskiego zainteresowały się Niemcy Wschodnie. Przewidziano jest także udział prywatnych kompanii brazylijskich.

★ **OTWARCIE FABRYKI** wytwarzającej herwa-mate w proszku (solúvel) nastąpi jeszcze w tym miesiącu w Pôrto Alegre. Fabryka ta, należąca do Fausto Santana, została przeniesiona z Niterói do stolicy riograndeńskiej.

★ **TRZY MILIONY DZIECI** uczęszczających do szkół podstawowych otrzymało dodatkowy posiłek dzięki Krajowej Kampanii dożywienia dzieci szkolnych. Na terenie całego kraju istnieje 16 mln. dzieci w wieku szkolnym. Z tego zaledwie 7 mln. zapisano się do szkoły.

★ **WYNIK WYBORÓW** na Gubernatora Parany: Ney Braga - 251.210; Maculan - 224.575; Plinio - 198.741.

Na wice-prezydenta państwa: Jango - 3.835.120; Milton - 3.707.266; Ferrari - 1.984.528.

Migawki Ze Świata

★ **NADCHODZĄCY ZASTÓJ GOSPODARCZY** grozi Kanadzie według oświadczenia głównego doradcy ministra przemysłu i handlu, dr. Firestone.

★ **UNIA POŁUDNIOWO-AFRYKAŃSKA** zdecydowała utworzyć republikę niezależną od Wielkiej Brytanii, z którą utrzymywałyby jednak węzły kulturalne i ekonomiczne. Plebiscyt rozstrzygnie tę sprawę.

★ **NOWI REWOLUCJONISCI** zdołali wyładować w Kuby, ponosząc małe straty w starciu z oddziałami rządowymi. Jak zwykle — oskarża się Amerykę o finansowanie tej akcji.

★ **FALSZYWE PRZESYŁKI POCZTOWE** pojawiły się na poczcie amerykańskiej. Dochodzenia dowiodły, że pochodzą one z Kuby.

★ **UWIEZIENI ZOSTALI W ROSJI** dwaj turyści amerykańscy, którzy podczas swej podróży robili zdjęcia na granicy między Rosją a Czechosłowacją.

★ **REORGANIZACJE SWE-GO WOJSKA** przeprowadza nowy premier Kongo, pułk. Mobutu, pod kierunkiem oficerów angielskich, którzy dotychczas byli instruktorami w oddziale republiki Ghana.

★ **WIELKA KATASTROFA LOTNICZA** miała w tych dniach miejsce w Stanach Zjednoczonych, w której poniosło śmierć 50 osób z 60 pasażerów. Przyczyną katastrofy była wielka chmura przelotnych ptaków.

★ **WYBÓR JANIA QUADROSA** na prezydenta państwa wywołał wielkie zadowolenie w rządowych kołach Ameryki i Japonii, które spodziewają się po nim mądrości i roztropnej administracji.

★ **NIXON I KENNEDY** spotykają się poraz drugi przed amerykańską telewizją, widzianą przez 70cio milionowych słuchaczy, rozwijając ostrą kampanię wyborczą w obliczu listopadowych wyborów.

★ **GWAŁTOWNA EKSPLOZJA** w amerykańskiej fabryce aniliny w Kingsport wywołała śmierć 12 robotników oraz ciężkie poranienia dalszych 150.

★ **PRAWIE PÓŁ TONY BI-BULY KOMUNISTYCZNEJ** pochodzącej z Kuby skonfiskowała policja argentyńska. Fakt ten jeszcze więcej zaostrzył polityczne stosunki tych dwóch państw.

★ **W 11 ROCZNICE POWSTANIA** Chińskiej Republiki Ludowej defilowało na ulicach Pekinu ponad 500 tysięcy osób. Notą charakterystyczną tej defilady był brak przedstawicieli innych państw komunistycznych, za wyjątkiem przedstawiciela Albanii oraz szefa powstańców algierskich-Abbasa.

★ **WYŻSZE STUDIA UNIWERSYTECKIE** zostały otwarte w Moskwie z inicjatywą samego Chruszczowa i przeznaczone dla studentów-cudzoziemców.

★ **NAJSTARSZA AMERYKANKA**, która czyta jeszcze bez okularów, jest Matylda Rogers, licząca 110 lat. Mieszka w Waynesville, stan Karolina Pół. i liczy 125 praprawnuków.

★ **O DOPUSZCZENIE CHIN KOMUNISTYCZNYCH** do ONU toczą się obecnie obrady na sesjach tej Organizacji. Projekt ten, oddawna lansowany przez Rosję, skazany jest na przegrana według opinii większości delegatów.

★ **KARDYNAŁ WŁOSKI GIUSEPPE FIETTA**, zmarł na serce w tych dniach, w wieku 76 lat. Zmarły był nuncejszym Apostolskim w Buenos Aires od 1936 do 1953 roku. Objeżdżał wysoki urząd w Kurii papieskiej.

★ **POTRÓJNA KLESKA POLIŃSKIEJ CHRZUSZCZOW** na Sesjach ONU: niedopuszczenie Chin Komunistycznych do ONU, pozostanie na stanowisku generalnego sekretarza ONU, oraz uniemożliwienie jego spotkania się z Eisenhowerem.

★ **PRZYWÓDCA POWSTANCÓW KUBAŃSKICH**, działający w górach Sierra Maestra, miał wpaść w ręce oddziałów Fidel Castro, według ostatnich wiadomości.

Z ŻYCIA POLONII BRAZYLIJSKIEJ

APEL REDAKCJI "LUDU" DO RODAKÓW

O SKŁADKI DLA POWODZIAN W POLSCE O pomoc proszą nasi Rodacy z Polski oraz Ks. Kardynał Stefan Wyszyński

Kilka miesięcy temu złożyli nasi Rodacy z Brazylii ponad 20 tysięcy na pomoc dla powodzian z Półn. Stanów...

Akcja pomocy objęła nie tylko całą Polskę, ale i Polonię Zagraniczną, zwłaszcza Amerykę, Kanadę, Francję i Amerykę Południową.

W tej tak szlachetnej akcji nie może brakować Polonii Brazylijskiej.

Dlatego też z dzisiejszym numerem "Ludu" będziemy ogłaszali listę datków na cel powyższy. Pamiętajmy, że im więcej damy drugim — więcej odbierzemy w najbliższej przyszłości.

Prześcigajmy się nawzajem w szczerobliwości! Redakcja i Administracja "Ludu".

Dzieje odkrycia Parany

W naszym dodatku książkowym rozpoczynamy druk nowej pozycji, na którą chcemy zwrócić uwagę Czytelników. Będzie to tym razem nie powieść, ale historia o początkach naszej parańskiej krainy.

Warto wycinać te dodatki, aby posiadać cenną książkę. Nie nabędziecie jej w żadnej księgarni, gdyż rzecz drukujemy z rękopisu. W piśmiennictwie brazylijskim sprawę to spotykamy jedynie w urywkach.

Redakcji "LUDU" jest miło, że może tym sposobem przyczynić się do upamiętnienia 90-lecia naszych osad w "ziemi piniorów".

Szkoła Polska w Seção A

MUN. SANTA ROSA — RIO GRANDE DO SUL

Od kilku już lat wprowadzono naukę języka polskiego w powyższej miejscowości z wielkim pożytkiem dla młodego pokolenia pochodzenia polskiego.

gdzie mowę polską słyszy się coraz mniej. A przecież tylko przez mówienie i czytanie po polsku można przechować na dalszą przyszłość ducha naszych przodków, oraz tradycje, jedynę w świecie.

Dlatego wielkie uznanie należy się powyższej kolonii za ochotę i za pełne zrozumienie tak ważnego problemu, jakim jest przeciwstawianie się duchowi wynaradawiania się naszej młodzieży oraz życzy naszym Rodakom z Seção A, by dzielnie trwali w tym tak zbożnym przedsięwzięciu.

Redakcja.

Piękna uroczystość

W TOWARZYSTWIE JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W KURYTYBIE

Idąc za radą Redakcji "LUDU" z 28 ubiegłego miesiąca, opisującej "Przygody Bartka i Marcina", pióra i reżyserii p. Janiny Urban — wzięłam udział w przedstawieniu — (powtórny) — tej sztuki na scenie Tow. J. Piłsudskiego

w dniu 2 października b. r. Sala Towarzystwa była przepiękna nie tylko starożytnymi, ale i najmłodszym pokoleniem polonijnym.

Uroczystość została rozpoczęta akademią ku czci naszych mistrzów tonów —

VITAJCIE LETNICY! — SZCZĘŚLIWEGO WYWCZASU!

UWAGA

Dla swej wygody poszukujecie na tej plaży nowy

Hotel Paraizo

Jana Skoczka

Pokoje świetnie instalowane — Łóżka z materacami sprężynowymi — W pobliżu rzeka pełna ryb na rybołówstwo.

CENY PRZYSTEPNE.

Avenida Paraizo (obok mostu) — MATINHOS, Paraná

LUD

Proprietário: Dr. Antônio Firakowski. Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski, C.M. Redator: Pe. José Zajac, C.M.

Administracja: ALAMEDA CABRAL, 346 przyjmuje codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8 do 12 i od 14 do 18 godz. — Tel.: 4-1057

Toda correspondência, cartas de valor e cheques dirigir à: REDAÇÃO DO "LUD" Wszelką korespondencję, listy pieniężne i czeki adresować: Caixa Postal 155 CURITIBA — PARANA

PRENUMERATA ROCZNA — w Brazylii i w innych krajach amerykańskich ... Cr\$ 200,00 Dla innych krajów ... Cr\$ 300,00 Pren. roczna wysyłana pocztą lotniczą w Brazylii Cr\$ 350,00

"LUD" wysyłany pocztą lotniczą można nabyć: SAO PAULO: w kiosku gazetowym naprzeciw Głównej Poczty (Av. São João). W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguaão Principal), przy wejściu do Parku. PORTO ALEGRE: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n. 3 RIO: przy kościele polskim — Av. Marques de Abrantes, 215.

Wojciech Breowicz

Młodzieży zespołowej (GRUPO FOLCLÓRICO POLONÉS)

Kiedy was widzę na estradzie I słyszę pieśni waszej tony — Dziwny się zwiód w mej duszy kładzie, Mysł ptakiem leci w "tamte strony."

Zwidy, czy sny się dziwne jawią, Dauno widziana rzeczywistość — Wdzięk pół nad Wisłą gdzieś znad Narwią Dzwoni pociąg z bólem ojczysta...

Hejnałem dzwonią wasze pieśni Tym spod Warszawy i Krakowa, Znad Odry - Nysy, Gniezna, Wrześni — Cały Kraj żyje w pieśni słowach!

Gdy patrzę na was, widzę łąki I pola makiem palające, Łany Mazowsza — i skowronki, Gdy płyną z pieśnią w jasne słońce...

A Hymn-Mazurek "z ziemi włoskiej" W czym się sercu nie kojarzy Z obrazem tysiącletniej Polski I bohaterstwem tylu zdarzeń?

Z kulturą polskich strzech i grodów, Tkana na kamwie Tysiąclecia Geniuszem twórczych sił Narodu, Krzepnących w słońcu i zamieciach...

Pieśni ojczysta! Z ciebie bucha Piomien — ten drogi nam i święty, Chopinowskiemu piomien ducha, Maszt — widniejący nad okrętem!

I póki pieśni ty żyć będziesz W sercu i słowie polskich dzieci — Pająk nas śmierci nie oprzędzi, Choć wichur rozwał nas po świecie!

W. Breowicz Kurytyba, 26 sierpnia 1960.

Hallo, Hallo!!!

ZAWIADOMIENIE DLA CZŁONKÓW POLSKIEJ GRUPY FOLKLORU W KURYTYBIE

Niniejszym zawiadamiamy wszystkich śpiewaków oraz tancerzy Polskiej Grupy Folkloru w Kurytybie, by pilnie uczęszczali na próby śpiewu w każde czwartki, o godzinie 20-tej oraz wszystkie niedziele o godzinie 14,30, jak również na próby tańca, odbywające się każdej niedzieli w Towarzystwie Thalia, o godzinie 9-tej rano, ponieważ zbliża się występ naszej Grupy w teatrze Guaira, dnia 28 b. m., ponadto wyjazdy do Campo Largo, Paraguaçu i Mafray, których termin podamy w najbliższym czasie. ZARZĄD GRUPY

Chopina i Paderewskiego oraz piewczyni doli ludu polskiego — poetki Marii Konopnickiej. Muszę na tym miejscu pogratulować p. Pawłowi Nikodemowi postawionego na tak wysokim poziomie oratorskim i rzeczowym odczytu na temat wspomnianej i tak nam drogiej trójki światowej sławy Rodaków.

Jako druga część uroczystości nastąpiło przedstawienie "Przygód Bartka i Marcina". Po odsłonięciu kurtyny powiał po sali aromat lasu polskiego, przeniesionego gdzieś tam z Gór Świętokrzyskich na scenę. Szanowna kierowniczka zespołu teatralnego, jednocześnie autorka i reżyserka p. Janina Urban — przedstawia nam uroczy zespół amatorski w strojach krakowskich. Młodzież na schwał — dorodna i pewna siebie. Podniosły duch aktorów, zwłaszcza wspaniale dobrane pieśni i w ogóle całe wykonanie tej komedii udziela się szczerą wesołością wszystkim obecnym. To też sala dzwoniła od zasłużonych oklasków w uznaniu dla wyteżonej pracy zespołu i jego kierowniczkę.

Mimo pracy zawodowej, deszczu i innych przeszkód — powiedziała p. Janina Urban — młodzież jawiła się na próby punktualnie i z pełnym zapałem. To też mamy już zaproszenie na Afonso Pena i inne kolonie... — Szczęść Boże i pomagaj dobrej sprawie! Piękny jest moral tej sztuki: — Gdzie się dwóch kłóci i bije — tam trzeci bardzo łatwo korzysta... Oby ten mora! wrosł jak najgłębiej w serca nasze i wskazał nam wreszcie prostą drogę zgody i współpracy! Towarzystwu Im. M. Józefa Piłsudskiego należy się uznanie za tak piękną inicjatywę.

W. B.

Michał Sumek - prezes

Uroczystość M. B. Saletyńskiej

PATRONKI ROLNIKÓW

Na tle zielonego lasu pokrywającego pas morskiego wybrzeża parańskiego, widnieje, choć jeszcze nie wykończona, nowo wybudowana kaplica, którą na cześć M. B. Saletyńskiej, wzniosły ręce rolników z Marumbi de Bairo, Municipium Morretes.

Dnia 18 września b. m. odbyła się tu druga z rzędu wspaniała uroczystość, która była zakończeniem nowenny odprawionej na cześć M. B. Saletyńskiej — Patronki Rolników.

Nowenna ta zapoczątkowana, prowadzona i licznie uczestniczona przez czcicieli Niebieskiej Patronki uwypukliła bardzo wydatnie głęboką religijność mieszkańców tej pości ziemi tak bardzo zapomnianej przez rządowe czynniki kierujące.

W przeddzień uroczystości Ks. Misjonarz zwiedził cały szereg gospodarstw, święcąc ich domy i dowiadując się o bolączkach i zagadnieniach ich mieszkańców bo, jak mówi hiszpańskie przysłowie, "Každy ma swego mola co go gryzie". Wynikiem tych badań, przekonał się, że bez pomocy władz albo jakichś silniejszych organizacji nie ma tu co marzyć o lepszym jutrze.

W dzień uroczystości, podczas pierwszej mszy św., poważna liczba dzieci przyleciała po raz pierwszy Zbawiciela do swych młodocianych serduszek. O pół do jedenaście została odprawiona summa ożywiająca srebrzystymi

dźwiękami chóru wychowanków Sióstr Pasjonistek z Morretes. Również obecni na mszy św. mogli po raz pierwszy podziwiać piękną sztukę malarską wykonaną na płótnie przez zdolnego malarza i przedstawiającą na barwnym kobiercu łąk alpejskich M. B. Placzącą w rozmowie z pastuszkami tak jak się objawiła dnia 19-go września 1846 roku w miejscowości La Salette we Francji skąd też wzięła imię — Saletyńskiej.

Obraz ten Ks. Misjonarz kazał namalować jedynie po to, aby był obnoszony po wsiach i miastach w celu zaznajomienia ludzi z boską misją Placzącą Pani, co z wyżyn niebieskich zstąpiła na ziemię, aby upomnieć ludzkość o pokucie i odmianę życia, wszak powiedział: — "Ramię (karzące) mego syna jest tak ciężkie, że nie mogę go dłużej podtrzymać..."

Podczas sumy dużo wierznych przystąpiło do Stołu Pana a po jej zakończeniu wyszła procesja z pięknym posagiem M. B. Saletyńskiej, opartym na silnych barkach rolników. Pośród zieleni drzew owocowych, otoczona chórem dziecięcych przybranych za Aniołków oraz dwoje przybranych za pastuszków, Acelanie i Maksymiana, przy pieśniach zbożnych pieśni posiadała Przewielebna Panienska zdając się uśmiechać i błogosławić wszystkim poczynaniom swych wiernych.

Obok Niej szał także pewna dziewczyna, która w ubiegłym roku przez trzy dni znosiła trudy procesji celem wyjedmania sobie łaski uzdrowienia ze zgnębego reumatyzmu co jej powodował silne puchnięcie nóg, no i... została cudownie uzdrowiona. A teraz przebrana za wieśniaczkę, bo takie przyrzeczenie uczyniła, spełniała swe wotum dziękczynne za długą zaciągniętą u Pośredniczki wszelkich łask.

Pochód został zakończony pięknym kazaniem wygłoszonym przez ks. Konrada Felskiego, Proboszcza Morretes. Po ukończeniu ceremonii odbyło się jeszcze zebranie pod egidą ks. Proboszcza, na którym został wybrany zarząd kaplicy. Poświęcił także i rozdał pośród wierznych owoce przez nich przyniesione i złożone u stóp Przenajświętszej Pani.

Rolnicy rozpromienieni radością wracali do swoich rodzinnych zagrod; wszak otrzymali obietnicę, że zostaną zorganizowani w stowarzyszenia współdzielcze (kooperatywy) w celu zapewnienia zbytu ich płodów w innych i lepszych cen. Wierzą oni niezłomnie, że M. B. Saletyńska nie może zawieść. Przecież Ona powiedziała: "Jeśli się nawróci... " będziecie mieć obfite zbiory.

Ks. Aloisio Biesek M. S.

LICZNE NAGRÓDY oczekują na Ciebie, ale wzmian za zdobycie jak najwięcej nowych prenumeratorów. Do dzieła więc! Nie trać czasu i okazji!

Szczegółowy wynik kampanii nowych prenumeratorów "LUDU" z miesiąca września — w najbliższy numerze.

PEKAO Paczki do Polski NA BOŻE NARODZENIE Nowy Odmienny Ciekawy CENNIK PEKAO WYSZEDŁ JUŻ Z DRUKU TRZEBA GO NATYCHMIAST ZAMÓWIĆ I STARRANIE PRZECHOWAĆ. BĘDZIE WAM SKUTECZNĄ RADĄ GDY LIST Z POLSKI PILNIE PROSI O POMOC LUB GDY POTRZEBA SERCA KAŻE WYSLAĆ UPOMINEK. ZGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ MIEJSCOWI PRZEDSTAWICIELE LUB PEKAO Trading Corporation 25 BROAD STREET, Room 441 NEW YORK 4. N. Y. Dept.

OTRZYMALIŚMY, BEZPOŚREDNIO Z POLSKI: Brony 36-cio talerzowe, marki "WISŁA", produkowanej przez Słupską Fabrykę Narzędzi Rolniczych. Cena Cl\$ 105.000,00. Drut kolczasty oraz skobelki ocynkowane (grampos p/cérca) OCZEKUJEMY W LISTOPADZIE: Sadzonki ziemniaków, następujących gatunków: CAPELLA, WYSZOBORSKIE i FLISAK, w skrzynkach 30-to kilowych. UWAGA: — Ponieważ otrzymamy ograniczoną ilość, zainteresowani niech składają swoje zamówienia natychmiast.

W drodze: — Liczniki elektryczne (medidores de luz), oraz węgiel do kin (carvão para cinema).

COMERCIAL POLPARANÁ S/A.

Alameda Carlos de Carvalho, 356/360 — Telefon 4-1574 CURITIBA PARANA

KĄCIK RODZINNY

KS. R. MIELIŃSKI ("Przewodnik Katolicki")

SZKODLIWOŚĆ ROZWODÓW

Jeżeli Chrystus przywrócił pierwotne prawo małżeńskie ogłoszone w raju przez Boga Stworzyciela i nakazał, by w Nowym Zakonie jedność i nierozdzielność była obojętnością, to nie może ulegać wątpliwości, że tego wymaga sama natura małżeństwa. Wszystkie bowiem prawa Boże są ku obronie człowieka na jego pozytywne ustanowione, nie na szkodę.

W tym świetle także nierozdzielność jest dobrodziejstwem człowieka, gdy rozwody — szkodliwe.

Był to akt rewolucyjny. Wszyscy mężczyźni przed Chrystusem oceniali zupełnie inną miarą postępowanie żony, a inną własne w tym, co dotyczyło wierności małżeńskiej. Siebie uważali za powołanych do decydowania o losie swoich żon, które mogły według własnego uznania oddalić i pojąć inne. Była to typowa mentalność baryczna w ocenianiu celnika. Nie więc dziwne, że Jezus nie pytał o to, jakimi w tej chwili są ludzie, jakie ich upodobania, słabości czy cnoty, nie zwracał uwagi na okoliczności, w których żyją, nie czekał aż stosunki się poprawią i umożliwią im osiągnięcie wyższego poziomu moralnego, umysłowego czy materialnego, lecz głosił prawdę absolutną, drogę nakreśloną przez Boga jako obojętną wszystkich i wszędzie. Nie ma więc racji kto twierdzi, że "przeciwnie naturze połączenie dwojga ludzi, którzy sobie zupełnie nie odpowiadają, nie może być żadnym małżeństwem i uniemożliwienie im rozwiązania tak potwornych związków jest pogwałceniem praw człowieka". Nierozdzielność małżeństwa bowiem idzie jeszcze dalej. Broni bowiem przed zawarciem tego rodzaju małżeństw. Jest też wyrazem wiary w człowieka, któremu chce ufać i wierzyć, że pokorni swoje popędy, ujarzmi je dla dobra swojego i ro-

dziny. Rozwód w człowieka nie wierzy i pozwala mu na zaspokojenie niższej natury.

Rozwód, rozejście się rodziców jest kłeską potomstwa. Dzieci wymagają dla swojego wychowania wpływu obojga rodziców, nie wystarczy sam ojciec, jak nie wystarczy sama matka. Na rozwój się rodziców zawsze tracą dzieci choćby z tego tylko względu, że pozostając przy jednym z nich, w nim uczucia niechęci, wrogości, nieraz wręcz nienawiści do drugiego.

Rozwód osłabia społeczeństwo nie tylko fizycznie, ale co gorsze moralnie. Możliwość uzyskania rozwodu nie zmusza człowieka do nakładania więzów swoim popędem, osłabia wolę, która nie umie niczego sobie odmówić, co z kolei otwiera szeroko bramę na wyzwolenie wszystkich niskich instynktów, samolubstwa, niecierpliwości, a nawet złości. Społeczeństwo przestaje być odporne na względy społeczne, publiczne, motorem jego działania jest interes własny, osobisty, prywatny. Od społeczeństwa chce się wszystkiego, w tym samym momencie nie dając.

Nierozdzielność małżeńska broni naturalnej jedności małżeństwa, które według słów Chrystusa jest jednym ciałem. W szkole małżeństwa po chrześcijańsku pojętym może każdy powtórzyć słowa wyznania niemieckiego filozofa Kanta:

Zasnąłem i śniłem, że życie jest radością, obudzony dojrzałem, że życie to obowiązek, w praktyce zrozumiałem, że obowiązek źródłem jest radości.

Kiedy więc Chrystus Pan zabronił mężowi porzucić żonę, żonę odejść od męża, działał w najoczywistszym interesie człowieka. W przeciwnym razie do szeroko stosowanej praktyki rozwodo-

wej u Żydów, Rzymian, Greków Chrystus głosił, że małżeństwo jest instytucją nierozdzielną. I odtąd miarą religijności, traktowania na serio wyznawanej przez siebie religii Chrystusowej jest stosunek do małżeństwa. Rozwody są zawsze dowodem osłabienia wiary i moralności wśród katolików.

Zasadniczą przyczyną rozwodów jest egoizm, szukanie w małżeństwie siebie, nie drugiego. Powiedział jeden z autorów, że rozwód nie wchodzi w rachubę tam, gdzie miłość jest uporządkowana, gdzie panuje porządek miłości. O. Pribila pisze, że miłość małżeńska różni się zasadniczo od żądy posiadania jedynie fizycznego i zmysłowej rozkoszy. Prawdziwa miłość małżeńska opromienia ciepłem zimną i twarde rzeczywistość życia. Daje ciche schronienie w troskach i trudnościach, wzajemną pomoc i oparcie, przystań bezpieczną. Małżeństwo służy

m. in. do zaspokojenia, ale i do opanowania potężnego popędu płciowego, by nie był czynnikiem rozkładu, ale stał się podstawą szczęścia rodzinnego i ustroju społecznego.

Rozwód niszczy miłość małżeńską, rozbudza zaś i pielęgnuje żądzę zmysłowego posiadania. Niemożliwość natomiast rozwodu zmusza człowieka do nałożenia hamulca swoim namiętnościom, przemiany ich na czynnik dodatni. W nierozdzielności małżeńskiej tkwi jakby gwarancja wypełnienia się zapowiedzi Ezechiela proroka: ... i będziecie oczyszczeni od wszystkich nieczystości waszych... i dam was serce nowe i ducha nowego położę w was, i wyjmę serca kamienne z ciał waszych. A ducha mego położę w was i uczynię, że według przykazań moich chodzicie, sądów moich strzeżecie i czynicie je będziecie (36, 26).

Rady dla Gospodyń

Kruchy placek ze śliwkami
1 funt mąki.
1/2 funta margaryny.
3/4 filiżanki śmietany
1 łożeczko i 1 całe jajko.
Śliwki
Mąkę siekamy dużym nożem z margaryną, następnie dodajemy jajka i śmietanę, lekko zagniatamy razem. Przygotowanym ciastem wykładamy wysmarowaną tłuszczem blaszkę do pieczenia (dużą), po czym przekładamy śliwkami przedtem ugotowanymi.

Omlęt z sera
3/4 funty sera.
1 łyżka masła.
1 filiżanka mleka.
5 jaj.
Sól i pieprz do smaku.
Pokrajaj ser w drobne kostki i wysypać do specjalnej brylantownicy. Dodaj do sera masło i jedną filiżankę mleka. Wstawić do średnio gorącego pieca i piec tak długo, aż ser całkowicie rozpuści się. Wyjąć następnie z pieca i dodać dobrze ubite jajka, sól i pieprz do smaku. Zamieszać i wstawić ponownie do

średnio gorącego pieca (190 stopni F) na 30 minut.

Makaron z zupą pomidorową
W rondlu wysmarowanym tłuszczem (może być szklane naczynie Pirex) i posypanym tartą bułką układać warstwami raz suchy makaron, raz grubo uarty żółty ser, na to polać topione masło i puszkę soku z pomidorów. Wstawić do gorącego pieca na godzinę.

Buraki jako lekarstwo
Czerwone buraki a zwłaszcza ich liście, zawierają prócz cukru i białka również witaminę C. Podobno lekarz węgierski z wielkim powodzeniem leczy choroby na raka właśnie liśćmi buraczanymi. Warto i to spróbować dla zdrowia.

Sól — na lupież
Używanie soli na skórę głowy zapobiega tworzeniu się łupieżu. Wystarczy w tym celu posypać głowę od czasu do czasu bardzo małą solą, którą się wyczesuje następnie szczotką. Wytarcie soli skóry na głowie

Wiadomości z całego świata

KANADA

● Wódz Indian odrzucza obywatelstwo Kanady. — Caughnawaga, Quebec. — Wódz miejscowego zszerepu Indian, — Ro-Ya-Nor Ras-Te-Se Thah Dione, — odgrzebał z zapomnienia swą siekierkę, zgasił fajkę pokoju i wypowiedział walkę kanadyjskiemu rządowi "bladości kobiet".

NIEMCY FEDERALNE

● Wzywa Niemców do cierpliwości. — Studgart. — Wysiedlenie Niemców z obszarów wschodnich było niesprawiedliwością, która musi być naprawiona — oświadczył prezydent Niemieckiej Republiki Federalnej dr Heinrich Lübke — przemawiając na zjeździe uchodźców w Studgartie.

Lübke wezwał uchodźców do cierpliwości i do starań w celu stworzenia nowych lepszych i trwałych stosunków Niemiec ze wschodnimi sąsiadami. Odrzucił on twierdzenie że zgromadzenie u-

chodźców jest przesłanką duchem imperializmu i odwetu.

PAŃSTWO WATYKAŃSKIE

● O dobry smak kobiet — Watykan (ST) — "Osservatore della Domenica" potępił ubrania i zachowanie się przybyszających do Rzymu kobiet z zagranicy, nazywając ich spodnie karykaturą ubrania. Ten półoficjalny organ Watykanu pisze, że kobiety "przybyszające do tej kolebki sztuki zapominają, iż dobry smak jest podstawą estetyki".

MEKSYK

● Meksyk przeciw U.S.A. — Meksyk (UPI) — Rząd Meksyku nałożył ostre ograniczenia na import aut luksusowych co dotknie przemysł samochodowy U.S.A.

ANGLIA

● Margaret oczekuje? — Londyn. — Londyńskie pisma donoszą, że księżna Margaret spodziewa się dziecka.

FORMOZA

● "Życiwy Pogrzebowy" — Taipei. — Zdaniem większości tutejszych Chińczyków, zwycięstwo demokratów prezydenckich w U.S.A. będzie końcem Chin narodowych. Nazywają oni demokratyczną partię Ameryki "życiowym pogrzebowym", który gorąco pragnie pochować Chiang Kai-szeka.

STANY ZJEDNOCZONE

● Kennedy i... Książę Radziwiłł obradowali z Polską Delegacją. — Hyannis Port — Grupa narodów europejskich, ujarzmionych przez Rosję sowiecką reprezentowała w rozmowach z senatorem Kennedy, długoletnim kongresmanem, zwycięzca w ostatnich prawyborach na następną kadencję, był sędzią z Hamtramck, Tadeusz Machrowicz. Oprócz niego w obradach tutejszych wzięli udział, poza dyrektorem Ciepłarni: cenzor Związku Narodowego Polskiego Edward Koźmor z Jersey City, komendant krajowy Polskiego Legionu Amerykańskich Weteranów Ted. Holtz, oraz prezes detroickiego okręgu Rady Polonii, Jan Kozarn. Szwagier demokratycznego kandydata, Stanisław Radziwiłł, przybyły z Anglii, brał udział pewnej części obrad "week-endowych".

WOJCIECH BREOWICZ

Specjalnie dla tygodnika "LUD"

NIE ZAPOMINAJMY O PIONIERACH

— ARTYKUŁ DISKUSYJNY —

Stanowili oni całą plejadę na długie lat przetrzejni. I pięknie wznosili pomniki swojej działalności na obszarach gdzieś tam od Bahía — po rzekę Urugway. Trudno jednak ująć ich ślady, zebrać to wszystko i przekazać potomnym. Nie wszystkich zresztą znamy. I... brak czasu.

Z biegiem lat zacieraają się w pamięci i strzępach praw polonijnej przeżytki dawnych czasów — trudny i ofiarny pierwszy krzewiciel tego wszystkiego, co było i ciągle jest nam drogim. Często niedobalstwo, częściej zaś troska o byt codzienny nie sprzyja grzebaniu się w pracy nad gromadzeniem klejnotów po pierwszych pionierach.

A jednak to, co było, pochodziło z ducha narodowego, stanowiło esencje wysiłków polonijnych na emigracji — dla potomności. Starzy, żyjący jeszcze działacze dobrze pamiętają ile to trudności i ofiar kosztowała ich praca społeczna. Pamięć ta winna ogrzewać następców...

Pierwsi wychodzący — i nie tylko pierwsi — przywieźli tu serca otwarte i moc najłepszych sił, które łożyły na ołtarzu przybranej ojczyzny. Pracowali z zakasnymi rękawami tak w miastach, jak i na koloniach, składali swój trud nie tylko w walce o byt codzienny, ale i w całokształt rozwojowy Ojczyzny Brazylijskiej. Budowali drogi i mos-

ty, odkrywali nowe płaty ziemi w puszczech dziewiczych, tworzyli zapasy chleba, wznosili domy towarzyszy i szkół, w których kształcili swoje dzieci — nowych obywateli Brazylijskich. O jeden więcej język wzbogacali społeczeństwo Brazylijskie i wznosili do jego skarbownicy blaski jednej więcej kultury i wszelkich innych dóbr swojego ducha. Dźwigali i poszerzali dziedzinę naukową, gospodarczą i handlową nowej ziemi. Zdawali sobie sprawę, że tylko światli obywatele mogą być mądrymi i konstruktywnymi współbudowniczymi włożyć pozytywny wkład w proces szczęśliwego rozwoju młodej i bujnej i bogatej z natury Brazylii.

Pierwsze kroki postawili na tej ziemi Czerwinski, Przewodowski, Trompowsky, Brodowski, Majlowsky, Saporscy, Dursey i inni światli synowie Polski, zapisując się pięknymi zgłoskami w pracy dla Brazylii.

Gościnną ziemią Brazylijską przyjmowała uchodźców polskich spod pruskiej i carskiej niewoli i przemocy. Byli wśród nich powstańcy z roku 1863 i inni bojownicy niepodległościowi. Byli wśród nich tacy, którym udało się wyrwać z za krat Pawlaka, Cytadeli czy z Sybiru.

W roku 1871 Woś Saporiski sprowadza do Parany pierwszych kolonistów polskich spod Opola i zakłada pod Kurytybą "Nową Polonię". Białe osady polskie wzywały

sam cesarz Brazylii D. Pedro II, Cieszy się dorodną polską pszenicą, którą nasi chłopcy młocą w jego obecności i mielą na żarnach. Cesarz zasiada do stołu w charakterze chłopów, spożywa chleb wypieczony przez gosposie polskie, wznosi toast na cześć kolonii polskiej i ścisła twarde ręce chłopów znad Wisły.

Już w latach 1870-tych mamy w Paranie pierwszych nauczycieli polskich: Hieronim Durski niesie światło wiedzy między dzieci Brazylijskie i polskie pozyskując piękny przydomek "oica szkolnictwa polskiego w Paranie", dla którego opracował pierwszy elementar polskoportugalski. Po Durskim przybywają z Polski nowi nauczyciele: Arnold, Rokosz, Kurcusz, Krzyżanowski, — Krakowski, Bielski, Zytek i inni. Na Orleansie i Tomas Coelho zakładają w tym okresie szkoły: Jan Falarz i Wawrzyniec Gradowski.

W tymże okresie widzimy bodaj że pierwszego księdza polskiego w Brazylii: Antoniego Zielińskiego, proboszcza w Gaspar pod Blumenau w Santa Catarina, który dopomógł Saporiskiemu wyprawać chłopów opolskich do Parany. Na Abranches proboszczuje ks. Giżyński, na Orleansie ks. Przysarski, w Tomas Coelho — ks. Soja, na Santa Cândida zamieszkuje sędziwy ks. Domanicki, zany Sybirak, w Kurytybie widzimy księży Dziatkowca, Petersa i innych, którzy pracują również na polu społecznym.

W latach 1880-tych mamy w Kurytybie braci Waberskich, Stachowskiego, Banachę, Karola Szulca, którzy wraz z Saporiskim zakładają Towarzystwo im. T. Kościuszki — pierwszą organizację polską w Brazylii. W roku 1892 powstaje w Kurytybie

tygodnik "Gazeta Polska" — pierwsze czasopismo polskie w Ameryce Łacińskiej. Przy Kościuszcze powstaje pierwsza szkoła, w której uczą po kolei: Krakowski, Bielski i Żytko. Ignacy Waberski prowadzi pierwsze w Paranie Kółko Śpiewackie, założone przy Kościuszcze w roku 1893 roku Józef Wielobocki staje się mózgiem i duszą założonego w roku 1898 "Sokoła". Inny weteran Powstania Styczniowego — Włodzimierz Kuhn wraz z księdzem Anuszem organizują szkoły polskie w Arakaryjskim. Wszyscy pracowali z wielkim poświęceniem i uczyli dział w mowy polskiej na emigracji.

Pod ostrzem chłopskiego topora padają na koloniach wspaniałe pinjory, cedry i imbuje. Wspólnym wysiłkiem powstają polskie kaplice, kościółki, towarzystwa i szkoły. Przybywają dalsi nauczyciele, księża, przejezdni delegaci, dziennikarze, pisarze i światli działacze. Wśród nich nazwiska: dr. Maciej Piechnik — pierwszy lekarz polski w Kurytybie, aptekarz Stencel w São Mateus, budowniczy Rafał Karman, Radziwiewski, Jan Hempel, bracia Suchorscy, Bielecki, Warchołowski, Chorosiński, Jańkowsko, lekarze Szymański, Kossobudzki, Nowicki, Czaki, działacz — Roman Paul, Franciszek Lachowski, Józef Piekarski, Adam Bujno, Barański, Fauze i wielu innych.

W okresie pierwszej wojny światowej przybywa do Parany męczennik Pawłak i Sybiru — Witold Czarnecki Zongolowicz. Osiedla się tu również Janina Kraków, artystka, która łożyła swoje serce i oświatowej wychodźstwa polskiego.

W roku 1923 ginie na ma-

larię w zachodniej Paranie szczerzy patriota i przyrodnik — Tadeusz Chrostowski, kierownik pierwszej Polskiej Ekspedycji Zoologicznej z Warszawy. W 1931 roku ginie w nurtach Ucayali drugi z kolei dzielny przyrodnik polski — Michałina Issakowa, kontynuująca prace naukowe, rozpoczęte przez Chrostowskiego.

Niesposób na tym miejscu wymienić tych wszystkich, którzy najlepsze swe siły i wiedzę poświęcili Brazylii, przynosząc chlubę imieniu emigracji polskiej i Ojczyźnie. Musielibyśmy pisać długie życiorysy, poczynając od takich postaci, jak gen. Antoni Czerwiński, założyciel pierwszej w Brazylii osady polskiej "Polonia" w stanie Goiás. Inż. A. Przewodowski — architekt, geolog, odkrywca pierwszych pól naftowych w Bahía. Trompowsky, z których jeden, Robert, marszałek Brazylii, brał udział w ramienu rządu Brazylijskiego w Konferencji Haskiej w roku 1907. Florestan Rozwadowski, major gwardii D. Pedra II, badacz Amazonii i autor dzieła "O governo e a colonização". Inż. Al. Brodowski — budowniczy kolei żelaznej São Paulo — Santos. Jego nazwisko posiada jedno z miast w stanie São Paulo. Inż. Babiński — badacz, przyrodnik, autor pierwszej mapy geologicznej Brazylii. Inż. Artur Sadowski, budowniczy dróg kolejowych w Paranie i São Paulo, członek rządowej Komisji Kolejowej. Inż. Majlowski, budowniczy wezła kolejowego Sorocaba w São Paulo. Inż. Fr. Gryzelko, budowniczy dróg w Paranie itd. — żyjący dotąd w Rio de Janeiro. Przypomnieć by całą plejadę inżynierów i geodetów kolonizacyjnych, prawdziwych opiekunów naszego ludu. Faktem jest, że

ich większość została przez nas zapomniana wraz z nazwiskami dawnych siewców oświaty, moralności, kultury i obywatelstwa. Lata leca, czas zaś coraz grubszą warstwą popiołu pokrywa zastęzione nazwiska pionierów.

Zebrań i opracowanie czynów pionierskich zasłużonych mężów polonijnych jest wskazane chociażby z dwóch względów: Pierwsze — wykazanie społeczeństwu Brazylijskiemu konstruktywnego wkładu w rozwój cywilizacyjny, gospodarczy, kulturalny, naukowy i socjalny Brazylii. Po drugie — ugruntowanie w umysłowości naszego potomstwa przeświadczenia i zasłużonej dumy, że pochodzi z narodu, który wydał i sobie znakomitych współtwórców dóbr materialnych i moralnych Ojczyzny Brazylijskiej.

A czas nagli — dopóki jeszcze szumią stare "sosny polskie"...

Niezależnie od mnie, czy więcej udanych biografii, należałoby zebrać się od czasu do czasu na wieczorek poświęcony pamięci pioniera, o którym ten czy ów z nas zdobędzie pewne dane źródłowe. Takie okazje stanowiłyby chyba najlepsze sprężynki do biografii poszczególnych osobistości i całości naszych dzieł, zwłaszcza tych najstarszych, pod Krzyżem Poduniam.

Sprawy te stanowią jedno z zadań Koła Pisarzy Polsko-Brazylijskich. Chodzi o to, by zgłosił się na członków wszyscy rodacy dobrej woli i szlachetnej intencji, która jest sprawą polskiego sumienia, jak "Zew Krwi", który tak barwnie nam maluje piero p. Janiny Urban.

Kurytyba, 28-8-1960.

Wojciech Breowicz

ZYCIE RELIGIJNE:

DZIEWIĘTNASTA NIEDZIELA PO ZIELONYCH ŚWIĄTKACH

Ewangelia św. zapisana u św. Mateusza w rozdziale 22 Onego czasu: Mówił Jezus kapłanom i faryzeuszom w przypowieściach, powiadając: Podobne jest królestwo niebieskie królowi, który sprawił gody małżeńskie synowi swemu. I posłał sług swoich wzywać zaproszonych na gody. Ale nie chcieli przyjść. Znowu posłał innych sług, mówiąc: Powiedzcie zaproszonym: Oto obiad mój nagotowałem, woły moje i karmne rzeczy są pobite i wszystko gotowe; pójďte na gody. A oni zanieśli i odeszli, jeden do wsi swojej, a drugi do kupiectwa swego; a inni pojmali sługi jego i zelżywość im uczyniwszy, pobili. A usłyszawszy król, rozgniewał się i posławszy wojsko swe, wytracił onych mężobójców i miasto ich spalił. Wtedy rzekł słuzebnikom swoim: Gody wprawdzie są gotowe; lecz zaproszeni nie byli godni. A przeto idźcie na rozstajne drogi, a kogokolwiek znajdziecie, wezwijcie na gody. I wyszedłszy studzy jego na drogi, zebrali wszystkich, których znaleźli, złych i dobrych; i napelnili się gody siedzącymi. A wszedłszy król, aby oglądał siedzących, zobaczył tam człowieka, nie odzianego szatą godową. I rzekł mu: Przyjacielu! jako tu wszedł, nie mając szaty godowej? A on zamilkł. Tedy rzekł król sługom: Zwiążawszy ręce i nogi jego, wrzućcie go w ciemności zewnętrzne: tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. Albowiem wielu jest wezwanych, lecz mało wybranych.

ODMAWIAJCIE RÓZANIEC

Jak z trzech części składa się różaniec, tak z trzech części składa się życie nasze: z radości, której coraz mniej doznajemy, z boleści, której chmurami często zasnuwane są dni nasze, z chwały, która tu zapoczątkowana przez łaskę poświęcającą, przejść powinna w blask chwały wiecznej. Prawdziwa radość mieszka w niewinnej duszy, której blasku nie przyćmił grzech, a która tak pięknie odbija się na tafli dziecięcych ocz. Niestety często w młodym wieku gąśnie promień niewinności, bo huragan budzących się namiętności, zrazil nie jedno młode serce w oteplani upadków. Chcemy młodzież uchronić od rozbitcia, dajmy im do ręki różaniec, obłany radosnymi tajemnicami, gdzie wszystko oddycha niewinnością. Kiedy patrzymy w przeszłość minionych lat, w tragedię upadków młodzieńcy, czujemy żal i ból iż najpiękniejsze chwile spędziliśmy na manowcach grzechu. Nie rozpaczajmy, chwytajmy za bolesne tajemnice i przeżywajmy je w swoim sercu, by zapalić się do pójścia drogą krzyżowych umartwień i cierpień, a tak naprawimy przeszłe życie. Wszędzie gdzie istnieje życie, spotykamy śmierć. Ona jest kresem na tej ziemi. I dlatego, by była gwiazdą zaraną zwiastującą tryumf niebieski, chwytajmy za tajemnicę chwałebne, by uprosić sobie szczęśliwą śmierć. A tak życie nasze będzie przepromienione różanicem, który stanie się dla nas źródłem świętości i znakiem wybrania.

POLACY W PRACACH SOBOROWYCH Powszechność Kościoła

SKŁAD KOMISJI

Jak wszystko, co ważniejsze zwłaszcza, odbywa się w czasach dzisiejszych w zakresie i zasięgu międzynarodowym, tak też i przygotowania do Soboru Powszechnego Watykańskiego II objęły swym zasięgiem cały świat katolicki, a zakresem spraw przewidywały wszystko to, co było przedmiotem przygotowań do poprzednich dwudziestu Soborów.

Znane są już nominacje przewodniczących komisji przygotowawczych i są w toku nominacje sekretarzy tych komisji.

Najbardziej interesujący jest skład Komisji Głównej, bo przejawia się w nim powszechność Kościoła katolickiego. Zasadniczo skład Komisji podał "Observatore Romano" w numerze z 16 czerwca, a następnie dodatkowe dwie nominacje w numerze z 6 lipca. Członków tej Komisji jest więc obecnie 38, w tej liczbie z urzędu wszyscy przewodniczący 10 komisji przygotowawczych (kardynałowie), przewodniczący sekretariatu dla unii chrześcijań (także kardynał) i sekretarz generalny Komisji Głównej. Reszta członków stanowią: 36 kardynałów, 4 patriarchów obrządków wschodnich, 25 arcybiskupów, 2 biskupów, 1 administrator apostolski, 4 wikariuszy apostolskich, 4 zakonnych przełożonych generalnych. Papież może powołać jeszcze innych członków Komisji.

Reprezentowane są części świata następująco: Europa przez 29 kardynałów, 3 arcybiskupów, 1 biskupa i 1 administratora apostolskiego, ponadto przez sekretarza generalnego i 4 zakonnych przełożonych generalnych; Ameryka przez 10 kardynałów i 12 arcybiskupów; Azja przez 5 kardynałów, 3 patriarchów, 3 arcybiskupów i 3 wikariuszy apostolskich; Afryka przez 2 kardynałów, 1 patriarchę, 6 arcybiskupów i 1 biskupa;

Wspominając o życiu św. Jacka zwracamy naturalnie myśli nasze ku naszym braciom w Polsce, przede wszystkim ku tym, którzy cierpią przesładowanie za wiarę. Oni zwracają się o macierzyńską pomoc do N. Maryi Panny, którą całe chrześcijaństwo czci pod tylu różnymi wezwaniami, a która

nałowie Wyszynski i Tien Ken-sin i arcybiskupi: Józef Ujcie z Belgradu i Józef Grosz z Kaloscy. Sekretarzem komisji biskupów i rządów diecezjami został arcybiskup Gawlina; sekretarzem komisji misyjnej arcybiskup Dawid Mathew, biskup połowy dla Wielkiej Brytanii; sekretarzem sekretariatu prasy i przedstawień Polak z archidiecezji krakowskiej prałat Andrzej Deskur, podsekretarz stałej papieskiej komisji dla kinematografii, radia i telewizji.

Dr. Władysław Jelonek

W Streszczeniu...

★ Nowy rocznik historii Kościoła katolickiego w Brazylii, "Anuario Católico do Brasil" — 1960 — ukazał się już w księgarniach katolickich. Liczy on 1.290 stron, gęsto przeplatane mapkami i statystykami zakonów i zgromadzeń religijnych.

★ Czarni modlili się razem z białymi w kilku katolickich kościołach w Nowym Orleansie, bez żadnych przeszkód. Jest to dziełem Episkopatu amerykańskiego, który zagroził eks-komuniką tym katolikom, którzyby należeli do jakiegokolwiek ruchu zwalczającego równość ras.

★ Konsekracja biskupa. — We wrześniu b. r. w katedrze na Wawelu w obecności licznej duchowieństwa odbyła się uroczysta konsekracja ks. dr. Juliana Groblińskiego, mianowanego biskupem — sufraganiem krakowskim.

★ Papież do Polaków. — Rzym (EZN) — Ojciec św. Jan XXIII podczas audyencji publicznej udzielonej tysiącom wiernych w dniu św. Jacka Odrowąza, powiedział m. i.:

"Wspominając o życiu św. Jacka zwracamy naturalnie myśli nasze ku naszym braciom w Polsce, przede wszystkim ku tym, którzy cierpią przesładowanie za wiarę. Oni zwracają się o macierzyńską pomoc do N. Maryi Panny, którą całe chrześcijaństwo czci pod tylu różnymi wezwaniami, a która

w sposób szczególny jest czczona w świątyni Czesłochowskiej. Jej obraz znajduje się też w kaplicy siedziwy papieskiej w Castel Gandolfo; umieścił go tam Pius XI, niedługo Nuncjusz Apostolski w tym szlachebnym kraju".

★ 50 księży z jednej parafii. — Kraków (IC) — Katolicki "Tygodnik Powszechny" z Krakowa donosi, że jest w Polsce parafia, która może poszczycić się niezwykłym przywilejem, że wydała największą ilość kapłanów w Polsce.

Parafia ta to Żołynia, powiat Łańcut w diecezji Przemyskiej. Z liczby kapłanów, którzy wyszli z Żołyni, już jeszcze obecnie około pięćdziesięciu.

"Należy dodać — mówi pisemno — że parafia Żołynska nadal dostarcza kapłanów diecezjalnych i zakonnych, tak że każdego roku odbywają się tam prymicie. W tym roku trzech neo-prezbiterów odprawilo tu swoją pierwszą Msze Świętą."

★ Wstąpił do Kamedułów. — W pierwszych dniach września b. r. wstąpił do klasztoru Kamedułów na Bielanach koło Krakowa notariusz Metropolitalnej Kurii Krakowskiej ks. Józef Maroń. Jak wiadomo zakon Kamedułów posiada obok Trapistów najsurowszą regułę. W klasztorze bielańskim przebywa obecnie siedmiu ojców i 15 braci.

Duszpasterz odpowiada

Czy jest ważny powód, by kobieta nie nosiła stroju męskiego?

Wszystko zależy od intencji z jaką jakaś kobieta czy panna ubiera strój męski. Długo - zależy od zwyczajów w danym kraju czy miejscowości, gdzie strój męski u kobiet (np. podczas podróży) jest dość powszechnie używany.

W końcu, czy strój męski używany nieraz dla sensacji, zwrócenia na siebie uwagi lub pokazania swej figury (obcisłe spodnie itp.) nie jest przypadkiem zgorzaniem lub podniecaniem niskich namiętności?

Dlatego odpowiedź jest, że: od intencji osoby żeńskiej ubierającej strój męski oraz od sposobu noszenia stroju (sposób wyzywający) będzie zależała wielkość jej winy oraz stopień odpowiedzialności za zgorzienie dane innym.

Czy Domek Loretański M. Boskiej istnieje w Włoszech był faktycznie przeniesiony ze Wschodu przez Aniołów?

Jest to raczej legenda, ponieważ nie ma poważnych źródeł na ten temat. Odnośnie to do kaplicy istniejącej do dziś dzieł w Loreto, miasteczko leżące w prowincji włoskiej Ankonie. Kaplica ta uważana jest przez pobożnych pielgrzymów za święty Domek przeniesiony z Palestyny do Loreto przez Aniołów, tymbar dzieł, że nikt nie zna początku historii tej kaplicy.

Kościół nie wypowiedział się oficjalnie w tej sprawie, ale też i nie przeszkadza pobożnym pielgrzymkom, gdyż widzi w tym zwiększenie nabożeństwa do Najśw. Panny Maryi. A przecież chodzi tu tylko o to.

POLSKA MÓWI DO NAS...

Pani Roosevelt podziwia "energię i żywotność" Polaków

(FEC) — "Jestem pełna podziwu dla energii i żywotności Polaków" — oświadczyła p. Eleonora Roosevelt na konferencji prasowej w Warszawie, która — jak podaje reżimowe radio — odbyła się 9-go września b. r. Pani Roosevelt oświadczyła, że swoje wrażenia z Polski zrelacjonuje w artykułach prasowych po powrocie do Stanów Zjednoczonych. Za pośrednictwem Radio Warszawa przekazała ona serdeczne pozdrowienia dla narodu polskiego. Podczas swego pobytu w Polsce odwiedziła ona m. in. Kraków i z zainteresowaniem oglądała jego zabytki. Pani Roosevelt — jak wiadomo — ostatnio bawiła w Polsce w związku ze zgromadzeniem plenarnym Federacji Towarzystw Przyjaciół Organizacji Narodów Zjednoczonych. Odbyło się ono w Warszawie w pierwszej dekadzie września i według informacji Radio Warszawa brało w nim udział 200 delegatów z 30 krajów. Tak na zgromadzeniu, jak również na konferencji prasowej, pani Roosevelt oświadczyła, że "w naszych czasach należy wyrzec się wojen". Osiągnięcie tego celu — powiedziała ona — jest możliwe jedynie poprzez wysiłki wszystkich ludzi i Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Literatura amerykańska budzi "ogromne zainteresowanie" w Polsce

(FEC) — "Literatura amerykańska — pisze krakowskie "Życie Literackie" (nr. 5) — budzi w Polsce szczególną ciekawość". Zwłaszcza aktualna twórczość Amerykanów, która "właściwie jest nieznaną u nas, budzi ogromne zainteresowanie... Hemingway nie miał prawie w Polsce — "przeciwników", Faulknera witano z pełnym przeżyciem podziwem. Amerykańscy pisarze bowiem wymyśliли i zestawili mnóstwo historii, które zajęły czytelników i zadziwiły pisarzy". Steinbeck i Caldwell, Miler i Tennessee Williams, Saroyan i Nelson

W kilku zdaniach...

- **Nowe szyby.** — Na Podkarpaciu przekazano w ostatnich dniach do eksploatacji dwa nowe szyby naftowe. Ogółem w tym roku na terenach ropoносnych Podkarpacia oraz w nowym rejonie naftowym Miela oddano do eksploatacji 19 nowych szybów naftowych. Nowo odkryte tereny ropoносne w okolicach Miela dostarczają w tej chwili dziennie kilkadziesiąt ton ropy.
- **Polska zajmuje 23 miejsce w zużyciu mydła.** — (FEC) — Radio Warszawa podało, że według danych ogłoszonych ostatnio przez Zjednoczenie przemysłu środków piorących, "Polska zajmuje 23 miejsce w świecie w zużyciu mydła i środków pokrewnych. Pod tym względem — stwierdza komunikat — jes-

Jakie pisma z Kraju czytane są zagranicą?

(FEC) — Najbardziej czytane zagranicą pisma z Polski to "Ekran" i "Przebieg". Każde z tych pism wysyła około 20.000 egzemplarzy do swych odbiorców poza krajem. Prasa polska dociera do 94 krajów. Większość eksportu czasopism kieruje rząd do Związku Sowieckiego — 250,116 egzemplarzy (około 60 procent całego eksportu), do krajów "demokracji ludowej" wysyła 69.338 egzemplarzy (15 procent), a do krajów "kapitalistycznych" — 104.787 egzemplarzy (25 procent). Do Polski importuje się prasę z 65 krajów, w liczbie 492.367 egzemplarzy, w tym 270.231 egzemplarzy z ZSSR, 71.182 z krajów satelickich, 150.954 z krajów niekomunistycznych. Statystyka, podana w warszawskim miesięczniku "Prasa Polska" (nr. 8) nie obejmuje danych o pismach przeznaczonych dla emigrantów i redagowanych w językach obcych. Jak wiadomo, w języku angielskim wydawany jest przez rząd miesięcznik "Poland" i ma nakład 20 tysięcy. Pismo to ma swą wersję francuską, niemiecką, polską i rosyjską ("Polsza"). Dociera do ZSSR w ilości 80.804 egzemplarzy). Nieznany jest nakład pisma ukazującego się po angielsku "Polish Perspectives". O pismach dla emigrantów, takich jak "7 Dni w Polsce", "Nasza Ojczyzna", "Hejnał Mariacki" i "Nasze Poslanietwo" wiadomo, że to ostatnie rozehodził się w 500 egzemplarzach, a "Hejnał" w 2.400 egzemplach.

zagranicznego "Elektrim". Do informacji tych PAP dodała, że polskie aparaty telefoniczne "cieszą się na rynkach zagranicznych dużym popytem".

● **Polskie szkło na olimpiadzie w Rzymie.** — (FEC) — Warszawska agencja PAP podała, że obok sportowców polskich sięgających po laury olimpijskie nie lada sukces odniosła huta szkła okiennego w Piotrkowie. Poteżny bowiem pawilon sportowy olimpiady szkłono właśnie wielkimi taflami szkła piotrkowskiego.

"Włosi ocenili je — stwierdza PAP — bardzo wysoko. Jest to pierwszy zagraniczny sukces nowej huty Piotrkowie, a jednocześnie wstęp do ofensywy o nowe rynki zbytu dla polskiego szkła".

● **Liczba pism i dziennikarzy w Polsce.** — (FEC) — W Polsce ukazuje się drukiem 934 czasopism. Dziennikarzy jest około 4.000, w tym zrzeszonych w SPD (Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy) 3.571. Oddział warszawski SPD liczy 2.206 członków. Radio i Telewizja zatrudniają 655 dziennikarzy, — "Trybuna Ludu" — 64. Około 53 procent rozpoczęło prace w zawodzie w latach 1948 — 1958. Pensja dziennikarza, zależnie od wykonywanej funkcji, waha się od 850 do 4.200 złotych miesięcznie.

● **Konopnicka zagranicą.** — Poezja Konopnickiej cieszy się niesłabnącą popularnością także wśród społeczeństw innych krajów. Oto nakładem "Goslitizdu" ukazała się w Moskwie nowa czterotomowa edycja dzieł Konopnickiej. Zawiera ona wybór jej poezji, prózy nowelistycznej oraz korespondencji. Na Ukrainie nowe przekłady poezji Konopnickiej przygotowali literaci Antoni Szmagielski oraz Rościława Bratuń. Przygotowywany jest nowy wybór utworów Konopnickiej w Chinach; ukazał się nowy tom przekładów w Izraelu. Utwory Konopnickiej w przekładzie na niemiecki figurują wśród pozycji wydanych niedawno w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

● **700 tys. widzów obejrzało już "Krzyżaków"** — Po 15 dniach wyświetlania filmu "Krzyżacy" wróży się temu filmowi rekord powodzenia. Blisko 700 tys. widzów w ciągu 2 tygodni — to wynik jakiegoś nie oczekiwali najemniejsi optymiści. Za duży bowiem sukces filmu uważa się w Polsce, jeśli film obejrzało w ciągu roku eksplo-

atacji 2 mln. widzów. Frekwencja jest tak duża, że w niektórych miastach bilety do kin wysprzedane są już na kilka tygodni naprzód.

● **10-lecie zespołu "Mazowsze"** — 6 listopada b. r. w Karolinie pod Warszawą, siedzibie zespołu, jak również i w całym kraju i wśród przyjaciół na szerokim świecie obchodzona będzie uroczystość 10-tej rocznicy pierwszego koncertu "Mazowsza". Pracę założyciela zespołu i twórcę oprawy muzycznej "Mazowsza", nieodżałowanego profesora Tadeusza Sygietwskiego kontynuuje Mira Ziemińska-Sygietyńska. W ciągu 10 lat "Mazowsze" oglądało ponad 4 miliony widzów, z czego około miliona na koncertach za granicą.

● **Porozumienie żeglowne** — Polska — Indie — Między Polską a Indiami zawarto porozumienie żeglowne, w myśl którego szlak Polska — Indie obsługiwany będzie statkami obu tych państw. Porozumienie przewiduje jednakowa dla obu partnerów liczbę odjazdów w roku. Dotychczas statki armatorów Indii zawijały do Gdyni tylko sporadycznie.

● **Zakończenie targów "Jesiień 60"** — Szóste krajowe targi "Jesiień 60", w których wzięło udział 3.932 wystawców, zakończyły się wspaniałym sukcesem. Handlowcy z całej Polski zakupili towary za około 13 miliardów zł. zawierając łącznie 27 tys. transakcji.

● **Polscy inżynierowie budują stocznię w Indonezji.** — Zespół polskich inżynierów opracował projekt czterech stoczni, które zostaną zbudowane w Indonezji. Po kilkumiesięcznym pobycie w tym kraju Polacy zaproponowali zlokalizowanie stoczni w miejscowościach Gresik na Jawie, Tello na Celebesie, Padang na Sumatrze oraz Amabai na Seramie. Kontrakt z Indonezją przewiduje ponadto dostawę maszyn i urządzeń potrzebnych do budowy stoczni.

Otica Curitiba
 Jedyna specyfikowana
IRMAOS BARBOSA LTDA.
CURITIBA
 Matriz: Rua Mons. Celso, 87
 Praça Zacarias, 92 (Filiał)
 Rua 15 de Novembro, 199
 Filia w PONTA GROSSA:
 Rua Augusto Ribas, 821

PIELĘGNACJA RÓŻY

Często słyszymy skargi, że róża w ogrodzie nie kwitła albo kwiaty jej mały, mimo że zakupiliśmy i posadziliśmy krzew silny i dobrej oraz pięknej odmiany.

Głowimy się co jest tego przyczyną, przypisując często winę wyłącznie ziemi.

Niewątpliwie struktura ziemi ma wpływ na rozwój rośliny. Jednak nie tylko ona decyduje gdyż często przyczyną braku kwiatów lub karłowacenia krzewu róży jest brak pielęgnacji. Róża bowiem tak jak każda roślina wymaga stałej opieki. Szczególnie znaczenie ma obfite podlewanie i częste spulchnianie gleby.

Musimy też koniecznie zapatrzeć się w nawozy płynne. Najlepiej nadaje się do tego celu gnojówka, którą można także sporządzić z nawozu krowiego z dużym dodatkiem wody. Jeśli hodowca róż nie dysponuje takim materiałem nawozowym, może zastosować bogatą w potas mieszaninę nawozową rozpuszczoną w wodzie. Ten sposób nawożenia można praktykować aż do marca. Nie skąpmy nawożenia mineralnego również i różom gnącym w czasie ich kwitnienia.

Rośliny wymagają dużej ilości pożywienia, aby wykształcić nowe pędy, ponieważ rezerwy pokarmowe w czasie kwitnienia ulegają znacznemu wyczerpaniu.

Okrycie grządek róż przegnitym nawozem, kompostem lub torfem skutecznie chroni je przed ostrymi promieniami słońca. Okrywa taka równocześnie utrzymuje wilgoć w glebie i uniemożliwia rozwój chwastom. W ten sposób poprawia się glebę. Rośliny otrzymują nowe składniki pokarmowe, które przesiąkają z wodą do korzeni. Trzeba skontrolować stan wia-

zadeł, które podtrzymują różę pienne. Trzeba też zbadać czy paliki są dobrze umocowane w ziemi. Palik powinien sięgać zawsze pod samą koronę krzewu. Bardzo często jednak nieśledy zdarza się, że jest inaczej. Ważne jest również usunięcie w porę dzikich pędów. Kwiaty przejrzałe należy usunąć, krótko przy tym obcinając łodygę, gdyż osłabiają one roślinę.

Po pierwszym kwitnieniu należy pędy jeśli są już dobrze rozwinięte, obciąć na dwa lub trzy oczka. Równocześnie można usunąć wszystkie pędy słabe lub deformujące krzew. Zaleca się przy tym wyżyć przesadnej ostrożności i wykonywać cięcie śmiało, gdyż nie ma bodajże drugiego takiego krzewu, który miałyby taką jak róża siłę wzrostu w stosunku do swej wielkości.

Również i w ciągu lata nie unikajmy nożyc ogrodniczych i prześwietlajmy koronę od wewnątrz — podobnie jak u drzew

owocowych. Korona wymaga dużo światła i słońca, jeśli ma obficie kwitnąć.

Wszystkie nasze zabiegi pielęgnacyjne pójdą na marne, jeśli nie będziemy pamiętać o wrogach róży i nie będziemy ich zwalczać. Nierzadko całe rośliny opowiadają mączniak. Opryskiwanie cieczami, które zawierają siarkę, najczęściej daje pożądane rezultaty. Przeciwno mszycom róży można zastosować różne preparaty. Jest jednak oprócz tego wiele jeszcze innych składników i chorób. Jeśli ich nie znamy dokładnie, to w takim przypadku najlepiej będzie porażone pędy wyciąć i spalić.

Oczywiście, bardzo często amator róż marzy i o tym także, by wstąpić kwiaty o długich łodygach do wazonu. W tym celu powinno się ścinać kwiaty bardzo wcześnie rano lub późno wieczorem i głęboko zanurzyć w chłodnej wodzie.

Gdy przemienie pierwsze kwitnienie, amator róż, który chciałby swoje krzewy uszlachetnić, może przystąpić do okuliżowania ich. Zabieg ten może wykonać tylko wtedy, gdy kora donikajmy nożyc ogrodniczych i prześwietlajmy koronę od wewnątrz — podobnie jak u drzew

PRZYCZYNY ZŁEGO UPIERZENIA KURCZĄT

Nie raz słyszymy narzekania, że młody drób źle się pierzy. Szukamy jak zwykle przyczyn tego, i nie znajdujemy ich. Sprawa nie daje nam jednak spokoju, gdyż przychówek chcielibyśmy, by rósł jak najszybciej i by był jak najlepszy i najpiękniejszy.

Zwłaszcza źle opierają się często kaczęta. Lekarz weterynarii, dr. J. Nawrocki, który zajął się tym problemem na łamach "Drobiarstwa", pisze co następuje:

"Zdrowe kaczęta pierzą się zwykle bardzo szybko, tak że proces pierzenia się u nich

kończy się z upływem 1 miesiąca życia. W tym samym czasie rozwija się gruczoł kuprowy, którego wydzielnia kaczki smarują sobie pióra, aby uchronić je przed zamoczeniem. Następnie w wieku 2-4 miesięcy następuje zmiana piór i ich odrastanie, zależne od szeregu czynników, jak stan systemu nerwowego, prawidłowa działalność gruczołów płciowego i tarczycowego itd.

Na opierzone kaczęta są słabo rozwinięte, części ciała przeważnie nieproporcjonalne, np. bardzo duża głowa, duże nogi, tułów zaś mały.

U niektórych kacząt pióra wyrastają tylko na skrzydłach, ogonie, podbrzuszu, szyja zaś jest goła, nie opierzona. Na słabe upierzenie obserwuje się przy wychowie kaczek bez dostępu do wody, przy ograniczonym korzystaniu przez kaczki z wodopojów oraz przy trzymaniu ich przez dłuższy czas w klatkach.

Na ogół źle opierają się kaczęta z późnych legów i niedorozwinięte. Brak witamin w pokarmach również wpływa ujemnie na opieranie się. Złemu upierzeniu można zapobiec przez stworzenie normalnych warunków wychowu dla kaczek oraz podawanie im pełnowartościowych pokarmów, bogatych w białko, witaminy i sole mineralne. Do tworzenia się piór jest niezbędny pokarm zawierający siarkę (np. makuch słonecznikowy).

("Narodowiec")

JAK ZAPOBIEC ZROGOWACIENIU JĘZYKA (PYPCIOWI) U KUR

Pypeć, czyli nadmierne stwardnienie końca języka jest najczęściej wynikiem schorzeń przewodu oddechowego lub wywołany jest przez uszkodzenie mechaniczne, oparzenia, np. zbyt gorącą karmą. Dolegliwość ta utrudnia ptakom pobieranie pożywienia i prowadzi do wychudzenia.

W celu zapobiegania powstawaniu zrogowacenia języka należy unikać przyczyn, powodujących tę dolegliwość, a więc przeziębienia, kataru, a poza tym karmę podawać miękką i niegorącą. Język smarować gliceryną z dodatkiem jodyny (na 10 części gliceryny jedną część jodyny).

100 CYGAR 150,00 — 200 - papierosów — 100,00. — Fajki od 35,00 do 1.800,00 — Fumos Goiano - Tieté, Amarelino, Mineiro, Poco Fundo. — Isqueiros od 48,00 do 1.500,00 Kapciuchy i Tabakierki do tabaki.

FLORECKI - Rosário 66

Drobne wiadomości gospodarcze

★ RACJE ŻYWNOSCIOWE DLA KURCZĄT:

a) W ciągu pierwszych 30 dni:

Kukurydza żółta mielona 45 kg. - Otręby pszenne 32 kg. - Otręby z soi 17 kg. - Mąka z wątroby bydłej 5 kg. - Mąka z mięsa 10 kg. - Antybiotyki 0,400 gr. - Witamina A 0,100 gr. - Witamina D 0,025 gr. - Mangan siarczany 0,025 gr.

b) Od 30 dni do 4 miesięcy:

Kukurydza żółta mielona 50 kg. - Otręby pszenne 30 kg. - Otręby z soi 9 kg. - Mąka z wątroby 5 kg. - Mąka mięsna 5 kg. - Skorupa mielona z muszli 1 kg. - Sól cienka mielona 0,500 gr. - Antybiotyki 0,150 gr. - Witamina A 0,025 gr. - Mangan siarczany 0,025 gr.

c) Od 4 miesięcy

Kukurydza żółta mielona 50 kg. - Otręby pszenne 15 kg. - Otręby z soi lub makuch 10 kg. - Mąka z "alfalfa" 5 kg. - Mąka z wątroby 3 kg. - Mąka ze skorupy muszli 4 kg. - Sól mielona 1 kg. - Mangan siarczany 0,025 gr. - Antybiotyki 0,150 gr. - Witamina A 0,025 gr.

★ Kura w czasie minuty oddechowej 28-30 razy. Ptaki mają dwa jelita ślepe, które są niezbędne do trawienia włókna oraz doprowadzenia wody do organizmu.

★ Cenną paszą w żywieniu drobiu, tuczu kurcząt jest sruła sojowa. Ziarno soi zawiera dużą ilość białka dochodzącą do 46-48 proc. zależnie od odmiany soi; roślina ta zawiera również dużo tłuszczu. Ilość jego dochodzi do 23 proc. Ziarno soi zawiera 11 proc. wody.

★ Jaja wylęgowe w pierwszym kwartale bieżącego roku Holandia eksportowała w największych ilościach do Włoch - ponad 19 mln sztuk; do Niemiec zachodnich około 5 mln sztuk oraz do Francji 331,6 tys. sztuk jaj.

★ Przywóz jaj do Wielkiej Brytanii zmalał w roku ubiegłym w porównaniu z rokiem 1958. Jaj w skorupkach Wielka Brytania sprowadziła z zagranicy w 1959 roku 153,2 mln sztuk, zaś w 1958 roku znacznie więcej, gdyż 178,2 mln. Spadek ten wynosi około 14 proc.

UWAGA! Tysiącletnie Polski zdobywając nowych prenumeratorów "LUDU".

KRONIKA SPORTOWA

● Polscy bokserzy zajęli drużynowo drugie miejsce podczas XVII Igrzysk Olimpijskich w Rzymie, za Włochami a przed Rosją i Ameryką.

● W Pucharze Europy o drużynowe mistrzostwo w piłce nożnej, mistrz Polski Legia (Warszawa) przegrała niezasiadanie z duńskim mistrzem - Arhus 0 x 3.

● Polscy lekkoatleci rozegrają międzypaństwowy mecz z reprezentacją Niemiec Federalnych. Spotkanie zapowiada się sensacyjnie, zwłaszcza, że Niemcy zajęli 3 miejsce na Igrzyskach Olimpijskich.

● Słynny piłkarz francuski, polskiego pochodzenia, Marian Wiśniewski, poprowadzi atak reprezentacji francuskiej przeciw państwowej jedenastce Polski w meczu międzypaństwowym, który będzie rozegrany w tych dniach.

● Mistrzostwa świata w siatkówce, mające się odbyć w początkach listopada b. r. w Rio de Janeiro, będą obserwowane przez polską reprezentację, która przybędzie do Rio z końcem października.

● Inaugurując swój nowy, wspaniały i olbrzymi stadion piłkarski, paulistańska drużyna São Paulo FC. zwyciężyła mistrza Portugalii w stosunku 1 x 0, po dość słabej technicznie grze. W najbliższych dniach São Paulo spotka się z liderem ligi urugwajskiej - Nacional.

● W rozgrywkach I Ligi angielskiej prowadzi drużyna Tottenham, wygrywając kolejno 7 meczów z silnymi przeciwnikami, co jest rzadkim rekordem w ciężkich walkach ligowych.

● Polskie koszykarki z klubu AZS powróciły z tournée po Włoszech i Tunisie, odnosząc same zwycięstwa w licznych spotkaniach.

ko dwa i siedem miesięcy bezczynności przymusowej (od roku 1804 do 1807), a potem jedno nieprzerwane pasmo trudów, poświęcenia i zaparcia się, a nawet niewoli angielskiej (w Kalabrii).

Tak się odwdzięczył pierwszy Stuart zrodzony u nas; tak wstępnym bojem zdobył dla pokolenia swego imię nie tylko dawnym blaskiem korony błyszczące, lecz wawrzynami rzetelnej zasługi osobistej oświeceniowej.

AUTOR.

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Tajemnicza dama i główny bohater na widowni

Dżdżysta, kwietniowa noc spowiła mury Jasnogórskiego klasztoru, w czarnych smugach deszczowych skryła wystrzelistą wieżę, zasnuła sklepienia niebieskie nieprzeniknionym całunem groźnych chmur.

Częstochowa układała się do snu. Światelka gasły i nikły. Już tylko w karczmie, na przedmieściu świętej Barbary, migotały niepewne ogniki dogasającego łączywa. Lecz i tu myślano o spoczynku. Karczmarz podniósł się leniwie z za szynkwasu, przeciągnął się i krzyknął na parobka, aby okienne zamknął. Parobek zwiłkł się z ławy i szedł ociężałe spełnić rozkaz, gdy wtem dał się słyszeć łopot kopyt końskich.

— Cie!... Przygnało kogoś!... — mruknął ze złością parobek.

— Hej! karczmarzu! — ozwał się dzwiczny głos po za drzwiami.

— Józek! Słyszysz? — fuknął gospodarz. — Pewno kto z końmi!...

— Cie śmierci na włóczków niema! Noc przecie... a...

Parobek nie dokończył, gdy drzwi z trzaskiem się otwarły i do izby wpadł jak wicher młody porucznik w ułańskim mundurze.

— Do pioruna! — huknął przybyły. — Niema żywej duszy!...

Obroku dla koni! Stajnie otworzyć!... Chcesz, żydzie, żeby cię rozumu nauczył!...

Karczmarz zgiął się pokornie, uchylił jarmułka i wyszeptał:

— Wielmożny panie!... Jasnie wielmożny panie!... właśnie lecę!...

Wielmożny oficer pozwolił!... Józek... ty... ty niedolego!... Słyszysz!... Mam ci powtórzyć!... Leć!... Po drodze zawołaj na Jentę... może pan oficer będzie czego potrzebował!...

— Piwa grzanego!... Chleba!... Może ser jest! Byle prędko!...

— Wszystko będzie!... Dla wielmożnego oficera musi być!

Karczmarz pógłosem wydawał parobkowi rozkazy, porucznik zaś wychylił się, przez drzwi na drogę i rzucił:

— Barcikowski!

— Uwagam, panie epurczniku! — rozległ się donośny głos.

— Oddaj komendę sierżantowi Bułkowskiemu! A sam tu, do mnie, z ochotnikiem Cybińskim!...

— Według rozkazu!...

WACŁAW GAŚSIOROWSKI

KAJETAN STUART

(OSTATNIA OBRONA CZĘSTOCHOWY)

POWIEŚĆ

Z CZASÓW KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO

Wydanie trzecie

KĄCIK LEKARSKI

CZY HISTERIA JEST CHOROBA?

Ktoś powiedział o histerii, że jest to choroba — która "małpuje" wszelkie choroby, przebiega pod wszelkimi postaciami. Różnica (oczywiście w uproszczeniu) między chorobą rzeczywistą a histerią polega na tym, że w chorobach rzeczywistych objawy chorobowe związane są ze zmianami organicznymi, w histerii natomiast tych zmian nie stwierdza się. Jak wynika jednak z kilku przytoczonych przykładów w obu wypadkach chory cierpi, boli go, gorączkuje. W obu wypadkach chory przychodzi do lekarza i lekarz powinien mu pomóc.

Uchwycenie różnicy między chorobą rzeczywistą a histerią jest często bardzo trudne, niemniej bardzo istotne ze względu na zupełnie inny system leczenia.

Na przykład chory miewa ataki kolki wątrobowej. Rentgen wykazuje kamieć żółciową — wiadomo, trzeba operować. Ale bywa, że ani rentgen, ani żadne inne badania niczego nie wykazują, a ataki trwają. Co wtedy? Skąd się biorą bóle? Skąd się w ogóle bierze histeria?

Teorie są różne. Każda częściowo prawdziwa. Są tacy, którzy twierdzą, że jest to ucieczka od rzeczywistości — w chorobę. Ucieczka przed zmartwieniem — do łóżka.

Znane są przecież z czasów pierwszej wojny światowej masowo występujące u żołnierzy drgawki. Wielki psychiater wiedeński, twórca psychoanalizy Freud twierdził, że histeria jest wynikiem urazu seksualnego, nieświadomego, często przebytego w dzieciństwie. Niekiedy objawy histerii: płacz, nerwowość, drżenie rąk itp. towarzyszą chorobom organicznym, często nawet są jedynymi ich objawami. Szczególnie w przypadku choroby naciśnieniowej, n a d e z y n-

ności tarczycy, przekwitania u kobiet. Leczenie chorób zasadniczych leczy również histerię.

Są uczeni, którzy twierdzą, że przyczyną histerii są małe zmiany organiczne i że histericy je wyolbrzymiają — świadomie. Musimy przyznać, że z praktyki ten rodzaj histerii jest nam najlepiej znany. Nie ulega też żadnej wątpliwości, że przebieg choroby, jej wyleczenie, względnie pogorszenie zależy w ogromnym mierze od stanu psychicznego chorego.

Histeria jest więc chorobą, przykrą, uciążliwą tak dla chorego jak i dla otoczenia. Jest to choroba, jak każda inna dająca tragiczne powikłania, fatalna niekiedy w skutkach. Nie należy jej oczywiście wyolbrzymiać, ale i nie należy jej również bagatelizować. Te przykre fizyczne i psychiczne zaburzenia wymagają opieki lekarskiej. Są trudne do leczenia, ale jak w żadnej innej chorobie w przypadku histerii pacjent może pomóc wydatnie lekarzowi w leczeniu. Często wykrycie źródeł choroby i silna wola chorego same prowadzą do wyleczenia.

RÓŻNE GRUCZOŁY W CIELE LUDZKIM

Ciało ludzkie zawiera różne gruczoły spełniające różne zadania, a są to gruczoły wewnętrzne i zewnętrzne. Gruczoły wydzielają substancje które potrzebne są do zasilenia i kontrolowania innych części organizmu.

Gruczoły wewnętrzne albo dają ciecz potrzebną na zawołanie, jak naprzykład ślina w czasie jedzenia, albo też spełniają odmienną czynność. Do takich należą gruczoły wytwarzające hormony, które przechodzą się po całym ciele. Te nie są kontrolowane potrzebą chwili, ale stale nasilają organizm.

Różne przeszkody w działaniu organów hormonalnych prowadzą do poważnych chorób. Jednym z takich bardzo ważnych organów jest gruczoł tarczycowy znajdujący się u nasady gardła. Przy nieprawidłowym funkcjonowaniu gruczołu tarczycowego podlega się chorobie zwanej "mixodemia", która objawia się puchnięciem skóry i nadmiernym otłuszczeniem. Podczas tej choroby wypadają włosy, pękają paznokcie, zęby się psują i wypadają. Cyrkulacja krwi jest słaba, temperatura ciała niska.

Skutkiem tego jest anemia.

W takim wypadku następuje osłabienie umysłowe, zawroty głowy i apatia. Dawniej nie znano sposobu na leczenie tej choroby, bo nie znano roli spełnianej przez tarczycowy gruczoł. Dzisiejsi lekarze zdołali się do wyleczenia tej choroby z pomocą lekarstw zawierających hormony. Są to pewnego rodzaju pigułki, kapsułki lub proszek przyrządzany z jakiegoś zwierzęcego gruczołu. Po zastosowaniu takiego lekarstwa chora osoba wraca szybko do zdrowia, a organizm do normalnego funkcjonowania.

Zdarza się często, że gruczoł tarczycowy mocno się powiększy i tworzy węzeł. Znaczą to, że gruczoł zawiera nadmiar wytworzonych hormonów, co jest chorobą w medycynie zwaną "basedawą". Serce wówczas bije zbyt szybko, ciało gorączkuje, pacjent traci wagę, jest nerwowy, cierpi na bezsenność, częste halucynacje, ręce mu się trzęsą, a oczy występują z orbit. W wypadkach takich konieczna jest operacja, po której pacjent szybko powraca do zdrowia.

ZNACZENIE SNU DLA ZDROWIA

Największe znaczenie dla zdrowia ma sen przed północą. Daje on największą siłę ciału ludzkiemu i dlatego zawsze należy udawać się na spoczynek przed północą. Czas trwania snu jest zależny przede wszystkim od wieku, dalej od rodzaju pracy danej osoby i jej odżywiania się. Dzieci muszą spać dłużej od osób dorosłych, a umysłowo pracujący winni spać przynajmniej 8 od 9 godzin.

Tak często rozpowszechnione zdanie, że wystarczy 6 godzin snu na dobę jest mylne. Przy 6-godzinnym śnie wytrzymuje się tylko jakiś czas, ale po pewnym czasie organizm osłabia się do tego stopnia, że przychodzi wyczerpanie nerwowe, które spotyka się nieraz u młodzieży uczącej się krótko przed egzaminami, u dorosłych ludzi pracujących umysłowo, oraz u tych, którzy zamałst spać spędzają czas w lokalach nocnych.

W każdym razie człowiek dorosły musi spać siedem do osiem godzin na dobę i w tych osmiu godzinach dwie winny zawsze przypadać na

sen przed dwunastą godziną. Ze względu na to, że żołądek i w ogóle przewód pokarmowy powinny w czasie snu wypocząć, ostatni posiłek powinno się spożyć najpóźniej na dwie godziny przed udaniem się na spoczynek, aby żołądek mógł dobrze trawić. Nie powinno się wieczorem pić ani mocnej herbaty ani kawy, gdyż napoje te pobudzają serce do szybkiej pracy i podniecają je, co przed udaniem się na spoczynek jest rzeczą nie tylko niepotrzebną ale szkodliwą.

Podaje się następującą radę dla cierpiących na ztwardzenie: poleca się krótko przed spaniem wypić szklankę maślanki, zsiadłego mleka, lub zjeść jedno do dwóch surowych jabłek. Działają to doskonale na kiszki i pomaga w trawieniu.

Bardzo ważną rzeczą dla dobrego snu jest umyć się przed udaniem się na spoczynek. Dobrze jest wymyć nie tylko twarz, ale także ciało. Wyparowany pot, tłuszcz, który stale wychodzi z gruczołów, powinien być na noc całkowicie usunięty.

Z powyższego wynika znaczenie snu dla stanu zdrowia człowieka.

Dr. Dulak — USA.

PRZECZYTAJ I PORADZ ZNAJOMYM

WYPOCZYNEK NÓG

BÓL, ZMĘCZENIE

Wielu ludzi, zwłaszcza kobiet, spędza lwia część dnia na nogach. Zanim jeszcze dadzą się odczuć bóle i zmęczenie nóg, które rosnać będą z dnia na dzień, należałoby zastosować poniższy regulamin:

RAZ NA DZIEŃ

Ułożyć się wygodnie na 10 minut opierając nogi wyżej, niż spoczywa głowa;

Przy każdej okazji, choćby parominutowej, usiąść na krześle, wyciągając przed siebie nogi; nie zakładać nogi na nogę, nie zginąć nóg w kolanach, nie wsuwać je pod krzesło;

Przed spoczynkiem, bez względu na zmęczenie, wymyć nogi w ciepłej wodzie, nie żałować mydła.

RAZ NA TYDZIEŃ

Kapać nogi na przemian w gorącej i chłodnej wodzie.

RAZ NA MIESIĄC

Masować nogi (ruchami owalnymi), używając kremu, "Nivea" lub lanolinowego do rąk.

Przepis na wzmacnianie nóg (ważne dla ekspedientów, pielęgniarek, kreślarzy, listonoszy): omywać nogi zimną wodą, masując je na mokro twardą szczotką. Zapobiega to również gęstej skórze.

usuwają najlepiej domowe kąpiele, a więc:

W stonęj wodzie (na miskę gorącej wody trzy łyżki soli);

Z rumianku (dwie łyżki rumianku zaparzyć w litrze wody, rozcieńczyć ciepłą wodą na miednicę).

Z octu (na każdy litr ciepłej wody łyżeczkę octu). Po wykąpaniu nog natrzeć je spirytem kamforowym i zapudrować talkiem. Zamiast kąpiele można okładać nogi kompresami z bardzo gorącej wody z octem.

Uwaga: powyższą receptę stosuje się także, jeśli nogi bolą od ciasnych bucików!

Kąpiel zimno-ciepła, zalecana przeciwko żyłakom i odmrożeniom. Potrzebne są dwa wiaderka. W jednym woda o temperaturze 30 do 40 stopni, w drugim o temperaturze 16 - 18 stopni. Kapać nogi kolejno raz w jednym raz w drugim wiaderku po 10 - 12 sekund, cztery do sześciu razy. Zakończyć kąpiel w wiaderku z zimną wodą.

Kąpiel gimnastyczna, gdy obrzmiewają kostki: wlać do miski tyle chłodnej (z kranu) wody, aby nogi były zanurzone dobrze powyżej kostki. Stanąć w misce na palcach i przez pięć minut drepnąć w naczyniu.

Uśmiechnij się...

Różnica

— Jaka jest różnica między rumem a rumakiem?
— Taka, jak między koniem a koniakiem!

Fachowa rada

W znanej restauracji gość pyta kelnerki:
— Ja mam tylko 50 franków. Co by mi pani poradziła?
— Pójść do domu.

Wy tłumaczył

— Powiedz mi, człowieku, jak ty możesz w ciągu jednego dnia narobić tyle głupstw?
— Wstaję wcześniej rano.

Notatka historyczna

Powieść historyczna tem trudniejsza jest dla pisarza, im karty dziejów, na tle których ma się akcja rozgrywać, są bliższe współczesnych czytelników. Do takich epok bardzo trudnych należy jeszcze epoka napoleońska. Materiałów znanych i nieznanych moc niesłychana, pamiętników zabarwionych stroniętością ilość nieprzebrana, a pozatem i zdania urobione o postaciach działających. Tu więc fantazja, jeżeli nie chce wziąć rozbratu z historią, musi być trzymana na wodzy, bo tu żyją tradycje rodzinne, a starannie przechowywane przez wnuków i prawników dokumenty, co chwila grożą zadaniem kłamu. Prawda, powieść historyczna nie ma obowiązku liczyć się z osobistościami, które bezpośrednio na bieg dziejów nie wpłynęły — atoli... zarzut nieprawdziwości osłabia jej wrażenie, obniża jej wartość w oczach czytelnika, niejako rozczarowuje go.

Rozpoczynając "Huraganem" cykl napoleońskich powieści, zdawałem sobie sprawę z zadania, przetrwałem poważną ilość materiałów i dziś spotykam się ustawnie z prośbami o wskazanie dokumentów i podręczników, z których czerpałem... A prośby te są ciekawsze, że pochodzą od potomków napoleończyków. Wnukowie zamęczają mnie pytaniami, chcąc wiadomości swoje o dziadkach uzupełnić i przekonać się, czy istotnie "Huragan" mówi prawdę. Mając zamiar udzielenia wyjaśnień drobiazgowych na właściwym miejscu — tu uprzedzam wypadki i daję ścisłą notatkę o bohaterze tej powieści mojej.

Notatkę daję na podstawie oryginalnych papierów i dokumentów, poświadczonych częściowo przez Główny Sztab w Petersburgu (jak "wypis z rodowodów") a częściowo opatrzonych stemplami i podpisami współczesnymi — a dalej, na podstawie autografów bohatera, marszałka Davoust, generała Bronovacky'ego it. d.

Rodzina Stuartów, osiadła na naszej ziemi, jest niezaprzecznie i bezspornie pochodzenia królewskiego. Niema tu bałamutnych podań, ani wypadków, ginących w zamierzchłej przeszłości.

Po śmierci Maryi Stuart, rodzina jej schroniła się do Francji, znajdując na dworze Ludwików gościnę i poparcie. Część jej, po śmierci Elżbiety, powróciła do Szkocji i zdołała nawet odzyskać zabrane im posiadłości i przetrwała do dnia dzisiejszego na wysokich stanowiskach, dziedząc lordowskie tytuły — a garstka oporna, hardo wzgardziła ulaskawieniem i pozostała we Francji. Takim był właśnie Jan Stuart, wysoce strzegący swej krwi królewskiej i nieprześlągany wróg Angli.

Syna pomienionego Jana Stuarta, również Jana poznał był na dworze francuskim Stanisław Poniatowski, jeszcze stolnik litewski i namówił do podróży do Warszawy.

Jan Stuart przyjechał, a mianowany po elekcji króla Stanisława, szambelanem, osiadł na stałe, ożenił się z Włoszką niezwyklej urody i dał początek polskiemu Stuartom, którzy stali się dobrymi obywatelami kraju przybranego i do dnia dzisiejszego, obok tradycji szkockiego pochodzenia, przechowują dlań głęboką miłość. Pierwszy Stuart polski urodził się w Warszawie, dnia 17 stycznia 1744 r.

Syn Jana — Kajetan Stuart, jako piętnastoletnie chłopię, wstąpił do kor-

pusu artylerii koronnej, na kadeta. A po odbyciu kampanii roku 1792, całą kampanię roku 1794 już w randze porucznika (lat miał 20 zaledwie) przesłużył!

Pierwsze pobudki legionów włoskich pociągnęły Stuarta. Od sierpnia roku 1797, w randze kapitana artylerii, nie opuszcza na chwilę Dąbrowskiej i Kniawiewicza. W roku 1801, gdy przy organizacji legionów zniesiono artylerię — przechodzi do piechoty, a po skasowaniu i rozpierzchnięciu się legionów jeszcze rzucą służby. W roku 1805 jest w Wenecji a w 1806 w państwie neapolitańskim. Tam dochodzą go wieści o bitwie pod Jeną, tam pobudki bonapartowe, rozlegające się nad Wisłą, niewola go do powrotu — i są silniejszymi ponad węzły sercowe, którymi go skuta piękna Wenecjanka.

Dnia 3 kwietnia 1807 jest już majorem 2 pułku piechoty Księstwa Warszawskiego. Dnia 7 stycznia 1808 roku z pułku "Stasia" (Poteckiego) przeniesiony na podpułkownika do 8-go pułku Godebskiego — i osadzony w Częstochowie jako komendant. Po śmierci Godebskiego na polach Raszyna — mianowany został pułkownikiem tegoż pułku (dnia 5 maja 1809) — i już dnia 16 maja tegoż roku odparł dzielnie ostatnie oblężenie Częstochowy korpusów austriackich generałów Grammonta i Bronovackyego, zapisując się na wieczne czasy na liście obrońców Jasnej Góry.

Meżny pułkownik szedł dalej z zawieruchą napoleońską, odbył kampanię roku 1812 i ciągle z pułkiem dotarł aż do tragicznego Lipska. W pamiętnej tej bitwie utracił lewą nogę. W roku 1814 umieszczono go w korpusie inwalidów — a w roku 1815 przez cesarza Aleksandra I, w ocenę rycerskości mianowany był ptaknikiem generalnym wojsk polskich a w roku 1816 generałem brygady.

Umarł w roku 1824 dnia 15 listopada.

Jak dalece Kajetan Stuart był szanowanym, lubionym i cenionym, niech posłuży za dowód, że, według posiadanego przezemnie wypisu z ksiąg metrycznych z kościoła św. Jana w roku 1815, — wypisu poświadczonego w drodze urzędowej, — gdy Kajetanowi Stuartowi urodził się syn, z żony Fryderyki Gerhard (pochodzenia saskiego, Polki) — rodzicami chrzestnymi byli: "Jego Cesarska Wysockość Głównodowodzący wojskami Królestwa Polskiego, Wielki Książę Cesarzewicz Konstanty Pawłowicz z żoną Namiestnika Królestwa Polskiego, Józefa Zajączkową — a senatora, wojewody, Jana Henryka Dąbrowskiego (wymienione order), z księżną Józefą Sułkowską, — szambelana Dworu Jego C. M. barona Jana Morenheim'a z żoną generała wojewody, Barbarą Dąbrowską, generała dywizji, Józefa barona Chłopickiego (order) z generalową Karoliną Hauke, — generała i sekretarza stanu Królestwa Józefa Rautensbraucha (order) z Teresą hrabiną Kiecką.

Kajetan Stuart nie tylko z rodu zasługiwał na to wyróżnienie. Około stu bitew i potyczek, w których brał czynny zawsze i osobisty udział na placu, liczył w swoim stanie służby. Mając w nich — cały rok 1792 i 1794 — dalej Tagliano, Civitta-Castella, Gaeta, Capua, Carthona, Arezzo, Pontremolii, Novi oblężenie Wenecji, Castel-Franco, Lago-negro, S-ta Eufemia, Pizzo (kampania w Kalabrii) a potem Częstochowę i nowy szereg bitew austriackich, a wreszcie Smoleńsk, Moździszk, Wiaźma, Krasne i Lipsk.

Oto dokładny obrachunek pięćdziesięciu lat życia żołnierza napoleońskiego, a w tych pięćdziesięciu latach tylko piętnaście lat w domu rodzicielskim, tyl-

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe

O małym szarym motylku

Bardzo stara chińska legenda głosi ciekawą baśń o życiu motyli. Mówi ona, że bardzo, bardzo wiele lat temu, gdy Czarodziejka-Przyroda kształtowała życie na ziemi, zapytowała między innymi różne motyle, czym chciałyby być. Każdy z nich chciał być przede wszystkim pięknym. Każdy chciał błyszczeć barwami, zachwycać kształtem. Znalazł się tylko jeden motyl, który chciał być pożytecznym. I dobra wróżka powiedziała mu: "Będiesz zawsze mały, niepozorny, ale zato daję ci taką moc, że będziesz mógł prząść cieniutki niteczki, które imię twoje rozszawia na wieki".

I rzeczywiście najpierw w Chinach i Japonii poznano się na tym małym, niepozornym motylku. Pieczołowicie strzeżono i otaczano opieką to stworzonko. A praca ta była nielada. Samiczka motyla składa tysiące drobniutkich jajeczek. Z każdego jajeczka wylęga się gąsieniczka. Każda gąsieniczka jest okropnie żarłoczna i musi prawie bez przerwy jeść. Do tego jest wybredna i najbardziej lubi świeże młode liście drzewka morwy. Gdy jest dobrze odżywiana rośnie i grubieje z dnia na dzień. Przy tym tak, jak każda gąsienica nie mieści się w swoim ubranku, zwanym skórą chitynową i parę razy linieje, t. j. zrzuca starą, za ciasną i popękana skórę, wtedy gdy już pod spodem ma nową.

Po paru tygodniach gąsieniczka zaczyna wydzielać z

pewnych gruczołów gęstą, kleistą ciecz, zastygającą momentalnie na powietrzu w bardzo mocną, lśniąca, podwójną niteczkę. Niteczką tą okrywa i omotuje całe swoje ciało, tworząc kokon, czyli taki jakby namiotek, szczelną nie ze wszystkich stron zamknięty. Sama wewnątrz tego schronienia zapada w długi sen. W tym czasie ciało gąsieniczki zmienia się, przeistacza w nieruchomą poczwarkę. Po paru tygodniach poczwarka przemieniona w motyla t. zw. jedwabnika, rozpłaszcza za pomocą swej śliny ścianki kokonu i wydostaje się na wolność.

Pierwsi Chinczy i Japonczycy przekonali się, że ta cieniutka niteczka, z której jest kokon zrobiony, jest bardzo mocna i łatwo da się odwinąć.

Obecnie w wielu krajach prowadzi się hodowlę jedwabników i fabryki wyrobu jedwabiu prawdziwego. Hodowca może zostać każdy, nawet młodzień, trzeba tylko mieć drzewka morwy, które zresztą bardzo łatwo rośnie wszędzie, nawet na nieużytkach.

Jednak mimo to, że wielu uczonych poświęciło dużo pracy i sił, aby móc całkowicie dorównać niteczce jedwabnika, nikomu jeszcze nie udało się otrzywać tak pięknej niteczki, jaką tworzy, obdarowany przez Czarodziejkę, mały niepozorny motylek.

N. N.

Fabryki nafty na dnie mórz

Zagadka tworzenia się ropy naftowej nie została jeszcze całkowicie wyjaśniona, lecz z kilku istniejących poprzednio teorii, dwie zostały wyeliminowane. Według pierwszej ropa naftowa tworzyła się w następstwie kondensacji wodoru, tlenku węgla i metalu pochodzących z wybuchów wulkanicznych, a według drugiej ropa tworzyła się z węglanów metali-

cznych rozpuszczonych przez wodę. Obecnie przeważa zdanie, że nafta pochodzi z bardzo powolnej, trwającej dziesiątki, a nawet setki tysięcy lat transformacji produktów roślinnych i zwierzęcych osadzających się na dnie mórz.

"Surowcem" z którego tworzy się ropa naftowa, są różne wodorosty (przeważnie algi), szczątki zwierząt mor-

skich opadające na dno, oraz różne żyjątka mikroskopijne, tworzące po pewnym czasie grube osady, zmieszane z mulem zawierającym materię organiczną. Warunkiem transformacji tych osadów na ropę naftową jest umiarkowana temperatura, oraz nieprzepuszczalność skalistego dna.

Pod działaniem bakterii powstaje w tym mule fermentacja, która stopniowo przetwarza materię organiczną na węglowodany. Równocześnie, pod wpływem wielkiego ciśnienia, błotniste masy twardnieją i zamieniają się w pewien rodzaj lupku, zwanego "skałą macierzystą". Kiedy w dalszych przemianach ropa staje się płynną, opuszcza pod wpływem ciśnienia gazów swą skałę macierzystą i może utworzyć dosyć duże zbiorniki podziemne. Jeżeli ciśnienie gazów jest równomierne ze wszystkich stron, ropa pozostaje w porowatej skale i wtedy eksploatacja jej jest trudniejsza.

Pokłady ropy naftowej znajdują się najczęściej w norwatyckich skałach pomiędzy warstwami skał nieprzepuszczalnych i zwykle w dolnych warstwach spotyka się słoną wodę, a w górnych gaz, nieraz pod wielkim ciśnieniem. N. p. na Saharze, w większości eksploatowanych dotychczas kopalń nafty, napotyka się wielkie ilości gazu, który wytwarza ciśnienie na ropę i ułatwia jej wydobywanie.

W niektórych morzach można dziś jeszcze obserwować naturalne "fabryki" ropy naftowej. Między innymi wybitny przykład stanowi Morze Czarne, w którym utworzyła się bardzo gruba warstwa mułu zawierającego do 35 procent składników organicznych. Jeżeli morze to nie ulegnie większym przemianom w następstwie kataklizmów naturalnych utworzą się tam po wielu tysiącach lat bogate złoża ropy naftowej, podobnie jak na Saharze, gdzie niegdyś także znajdowało się morze, jak o tym świadczą szczątki ryb, skorupiaków oraz innych żyjątek morskich. (P-n).

("Narodowiec")

DWIE AMERYKAŃSKIE SIŁOWNIE ATOMOWE POWSTANĄ NA ANTARKTYDZIE

Waszyngton. — 9 statków, 30 samolotów, 3.000 ludzi — oto skład wielkiej amerykańskiej wyprawy "Deep Freeze" mającej zbadać dokładnie wybrzeża, ukształtowanie terenu i zasoby podziemne Antarktydy. Członkowie wyprawy zaopatrzeni zostaną w dwie siłownie atomowe, z których jedna powstanie na wiosnę 1962 r. w bazie Mac Murdo — głównej placówce amerykańskiej na Antarktydzie, a druga zbudowana zostanie w bazie całkowicie podziemnej, w pobliżu placówki "Byrd".

Całością wyprawy kieruje marynarka amerykańska.

KOBIETY DOBRymi KIEROWCAMI AUT

Londyn. — Badania towarzystwa ubezpieczeniowego w Londynie wykazują, że kobiety lepiej, niż mężczyźni prowadzą auta, stawki ubezpieczeniowe dla nich będą więc obniżone o 10 procent, ale tylko między 21 i 50 rokiem życia.

CZŁOWIEK PREHISTORYCZNY W IZRAELU

W dolinie Jordanu, dla utworzenia tarasów pod uprawę winorośli, rolnik izraelski odkrył szczątki kostne. Zdaniem antropologów Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, są to pozostałości najdawniejszego ze znalezionych dotychczas na Bliskim Wschodzie przodków człowieka współczesnego.

W okolicy, gdzie rolnik odkrył te szczątki, mieszkał w okresie 250 - 500 tys. lat temu człowiek epoki starożytności. Ekspedycja uniwersytecka, która przybyła na miejsce wykopaliska, znalazła dwa fragmenty czaszki i ząb oraz tysiące różnych wytworów ręki ludzkiej m. in. prymitywne narzędzia z krzemienia i kości.

Człowiek Doliny Jordanu nie pozostawił śladu żadnych ozdób. Nie znał pożytku ognia, odżywał się surowym mięsem słoń, hipopotamów; ryb, błotnego zółwia oraz

nieznanych dziś krewniaków jelenia i przegowanej odmiany dzikiego konia. Uprawiał myślistwo, jednak nie miał pod dostatkiem żywności. Był niemal zawsze na pograniczu głodu.

NIE POMOGŁO NAZWISKO

W Richmond (Stany Zjednoczone) pewien kupiec został zdziwiony zniknięciem sprzed domu swojego Cadillac'a. Nie byłoby w tym nic nadzwyczajnego, tylko zabawny jest fakt, że ofiara nazwała się... Sherlock Holmes!

TELEWIZJA W SZKOLE

W stanie Indiana (USA) w 17.000 ośrodkach szkolnych lekcje udzielane są i omawiane za pomocą telewizji, przy czym zatrudnionych jest tylko 16 profesorów.

BLONDYNKI — W TYLE

Specjaliści obliczyli, iż na głowie blondynki rośnie ok. 18.000 włosów, na głowie brunetki ok. 120.000, a na głowie rudowłosej tylko 50.000. Jeśli temu nie wierzyć, możesz policzyć sama u siebie...

RAJ DLA TEŚCIOWYCH

W Rzymie istnieje jedyny chyba w świecie pensjonat... Jest on zarezerwowany wyłącznie dla teściowych. Pensjonariuszki są otoczone bardzo troskliwą opieką i korzystają z różnych zdrowych rozrywek. Mogą też uprawiać sport, by... powrócić do formy i pokazać później synowej czy też zięciowej, że kpienie z teściowej może się dla nich zakończyć smutno...

KRONIKA WOJSKOWA

★ Nowy satelita projektowany przez Northrop Corporation z Beverly Hills, Kalif., ma zbadać system słoneczny i przekazać swe obserwacje na ziemię. Nazwany ma on być Heliodyne ponieważ poruszany ma być energią czerpaną z promieni słonecznych (po grecku Helios).

★ Berlin — Amerykański pocisk kierowany Mace, może przenieść głowicę atomową 650 mil. Należy on do broni taktycznych lotnictwa amerykańskiego stacjonującego w Niemczech Zachodnich.

★ Moskwa. — Według tu-tejszego radia Amerykanie podjęli loty rozpoznawcze wzdłuż granic sowieckich, używając do tego samolotów "RB-47" z baz w Wielkiej Brytanii. Radio moskiewskie twierdzi jakoby loty takie przeprowadzały także brytyjskie samoloty "Canberra".

★ Londy. — Marynarka brytyjska przystąpiła do budowy drugiej z kolei łodzi podwodnej o napędzie atomowym.

★ Atomowy statek podwodny nowego typu. — Nowy Jork. — W New Hampshire spuszczone na wodę łódź podwodna o napędzie atomowym. Nowy okręt podwodny

jest zaopatrzony w najnowocześniejsze wyposażenie. Będzie on mógł zanurzyć się do głębokości dziś nieosiągalnej przez inne łodzie podwodne. Okręt będzie się mógł posuwać bez szmerów pod wodą. "Thresher" będzie ponadto zaopatrzony w najnowocześniejsze bronie do zwalczania łodzi podwodnych; załoga będzie liczyć 80 marynarzy i 8 oficerów.

★ Dowódca północnej grupy wojsk Paktu Warszawskiego, obejmującej także siły polskie, jest obecnie sowiecki generał Czetagurów, następcą generała sowieckiego Galleckiego. Dowódcą całości sił Paktu Warszawskiego jest nadal marsz. Koniew, a jego szefem sztabu — gen. Antonów.

★ W czerwcu b. r. wyszedł rozkaz polskiego ministerstwa Obrony nakazujący organizowanie kursów tratorzystów we wszystkich okręgach wojskowych i w marynarce wojennej.

★ W okresie najbliższych 2 lat przeprowadzonych zostanie 11 prób podziemnych z amerykańską bronią atomową. Celem tych prób będzie ulepszenie systemu wykrywania podziemnych eksplozji atomowych.

Słowa Odkrywcy o Nowej Ziemi

TODA ESTA TIERRA ES LA MEJOR TIERRA, QUE YO HE VISTO; MUY APAREJADA PARA POBLAR, SENBRAR É CRIAR GANADOS; Y TODA LA GENTE, QUE BIBE EN ESTA TIERRA, ES DE GENERACIÓN DE LOS GUARANIES, LABRADORES Y CRIADORES; GENTE DOMESTICA.

ALVAR NÚÑEZ CABEZA DE VACA,

RELACION GENERAL" Z ROKU 1545, USTĘP XXV.

W PRZEKŁADZIE:

WSZYSTKA OWA ZIEMIA, TO NAJLEPSZA ZIEMIA, JAKĄ (KIEDYKOLWIEK) WIDZIAŁEM; BARDZO SIĘ NADAJE DO ZAŁUDNIENIA, DO UPRAWY ROLI I DO HODOWLI BYDŁA; A WSZYSTEK LUD ZAMIESZKUJĄCY TEN KRAJ JEST PLEMIEŃNIA GUARANI; SĄ TO ROLNICY I HODOWCY, NARÓD ŁASKAWY.

GUAIRA

ODKRYCIE PARANY

Adwokaci:

DR. EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.

Rua Emiliano Pernetá n.º 10 - 4 piętro - Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) - Edif. Quinco Cabral. - Telefon 4-0278 CURITIBA

DR. BOL. SLIWIANY

Rezydencja: Rua Brigadeiro Franco, 542 - Telefon 4-5496. Biuro: Rua XV de Novembro, 240, 2.º andar, Sala 9. CURITIBA - PARANÁ

Załatwia wszelkie sprawy adwokackie. Mówi się po polsku.

DR. JAN GRABSKI i DR. C. J. GRABSKI
Rua Dr. Murici, N.º 542 - 2.º andar - Sala 206 Edifício Pedro Demeterco CURITIBA - PARANÁ

DR. LUCJAN KASPSZAK
Praça Osório, 45, 1.º and. 105. Załatwia wszelkie sprawy adwokackie. - Przeprowadza naturalizacje. **MÓWI SIĘ PO POLSKU**

DR. PAWEŁ FILIPAK
Rua Cândido Lopes, 205, - 2-gie piętro - Conjunto 24. Edifício Brasília Moura. CURITIBA - PARANÁ

DR. L. A. SOKOŁOWSKI
Praça 8 de Janeiro, 662 SÃO JOSÉ DOS PINHAIS Sprawy cywilne i kryminalne - w Kurytybie i interiorze - rozmawia po polsku -

Dentyści:

DR. WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 - 11 od 2 - 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 - Curitiba.

Oddział "Diagnóstico precoce", - Leczenie raka kobiet, - Położnictwo - Chirurgia

CASA DE SAÚDE

Dr. MOYSÉS PACIORNIK
Rua Lourenço Pinto, N.º 83 Fone: 4-2222 - Curitiba

DR. BONIF. SIELSKI
Konsultorium: Rua Marechal Floriano 96, esquina da Rua 15 de Novembro, 8.º andar, sala 81, przyjmuje we wtorki, czwartki i w soboty od 9 - 11, i od 2 - 7, a przy Rua Paulo Glaser, 200, w środy i w piątki od 2-jej do 9-tej.

Casa de Saúde S. FRANCISCO

Rua São Francisco, 147 - CURITIBA - Telefon: 4-5440
Kompletnie wyposażona Chirurgia, Położnictwo, Internowana. Radiodeagnóstico. Leczenie raka. Radioterapia. Współpraca wolna dla wszystkich lekarzy

Lekarze:

DR. ED. TEMPSKI

Praktykował w szpitalach w Polsce.

Przyjmuje od godz. 8-jej do 12-jej.

Rezydencja: - Ulica 7 de Setembro 3230, - Fone: 4-5921 CURITIBA - PARANÁ

DR. GABRIEL NOWICKI

Dyplom uniwersytetu Paryskiego Były Profesor Univ. Parańskiego Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmácia Stefeld, Pr. Tiradentes 530, od godz.: 9 - 13. - Rez.: Carlos de Carvalho 369, od godz. 15 - 17. Choroby ogólne. - Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

Dr. WOLFGANG KRAUSE

CLINICA GERAL DE ADULTOS E CRIANÇAS

Doenças de senhoras, doenças venéreas.

Operações

Das 10 às 12 - Das 13 às 16 Das 19 às 21 horas. - Avenida República Argentina, 3393, - Curitiba, no bairro do Portão.

DR. MENDES DE ARAUJO

Leczenie bez operacji: hemoroidów, żylaków, chorób żołądkowych, zgagi, wątroby, kolek, ślepej kieszki, raka, wrzodów na nogach. **Przyjmuje od 3 - 6. Rua Dr. Murici 439, 5-te piętro, Apt. 54. Edifício São Lourenço - Tel.: 4-0268 - CURITIBA.**

DR. ST. BEMEN

Klinika ogólna: leczy choroby kobiece, choroby żołądka, wątroby i wewnętrzne. **Kons.:** Praça Zacarias, 80, 3-cie piętro, sala 306. **Przyjmuje w II, III i V od 9 - 12 i od 15,30 - 18,30; w IV i VII od 16 - 19.** **Rez.:** Rua Dr. Keller, 393 CURITIBA - Telefon: 4-2644

Dr. LUDWIK RYDYGIER

Mówi po polsku. 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specjalizacji w New York, P.M.S.H. Choroby kieszki odchodowej, Hemoroidy, Fistyby i. t. p. **Kons.:** R. José Bonifácio 110. **Przyjmuje od 10-tej do 11,30 i od 15 - 18: - Telefon: 4-8494.** **Rez.:** R. Amazonas Marcondes, 954, Bacacheri, - Tel.: 4-5473.

Dr. J. A. DOBROWOLSKI

Lekarz chirurg - Choroby kobiece. - Klinika ogólna. **Kons.:** Praça Tiradentes, 332 **Rez.:** Rua Treze de Maio, 879 **Telefon: - 4-6380** **Przyjmuje od 9 - 11 i od 3 - 6.**

A MODESTA

JANA GŁODZIŃSKIEGO
Rua José Bonifácio, 122

WIELKI WYBÓR OBUWIA I MATERIAŁÓW ŁOKCIOWYCH
PO CENACH BARDZO NISKICH.

PEKAO - PACZKI ŚWIATOWEJ SŁAWY

Polecamy dla wszystkich rodzin w Polsce POMOC na JESIEN i ZIMĘ - przez PRZEKAZY - PACZKI PEKAO.

Wyłącznie PACZKI-PEKAO dostarczane są do domów BEZ CŁA i BEZ ŻADNYCH DODATKOWYCH OPLAT.

CENTRALA W WARSZAWIE i Oddziały: GDYNIA, SZCZECIN, KRAKÓW, NOWY TARG, RZESZÓW i KIELCE - szybko wykonają Wasze zlecenia.

PACZKI PEKAO t. zw. "DO WYBORU" są b. korzystne, bowiem odbiorca w Kraju wybiera ze składów PEKAO najbardziej potrzebne mu towary, względnie podnosi gotówkę.

Po informacje i katalogi zwracajcie się do:

PRZEDSTAWICIELKI PEKAO NEW YORK,
P. HALINY BERGMAN - São Paulo - Ana Cintra 295, ap. 51, Tel. 52-87-29. Adres dla Korespondencji: Caixa Postal 5127.

UWAGA!

Dnia 15-go października w Towarzystwie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego odbędzie się zabawa taneczna, na której zostanie wybrana KRÓLOWA WIOSNY.

Początek zabawy o godz. 9-jej wieczorem, w sali Tow., przy ul. Dezembargador Clotário Portugal Nr. 68.

Zaprasza się wszystkich członków i sympatyków.

Za Zarząd
M. SUMYK - Wice-prezes

CZYTELNIKU DROGI, dopomóż w rozpowszechnianiu "LUDU" zdobywając coraz więcej prenumeratorów!!!

PACZKI ORAZ LEKARSTWA

DO POLSKI, LITWY, UKRAINY, CZECHOSŁAWACJI i ROSJI SOWIECKIEJ
Z NAJWIĘKSZEGO DOMU WYSYŁKOWEGO NA UCHODŹSTWIE "T A Z A B"

WYBOROWY GATUNEK TOWARU SZYBKA DOSTAWA, POKWITOWANIA ODBIORCÓW PRZESYŁEK. Udzielają wszelkich informacji oraz przyjmują zamówienia:
1) Casimiro Rudnicki, C. P. 155 - Curitiba.
2) P. Zdenka Chorośnicka, Rua Riachuelo 113, 1-sze piętro, C. P. 696 - Curitiba.
3) Edmundo Domachowski, Rua Conselheiro Dantas, 1294, C.P. 2031 - Curitiba.

Audycje Polsko-Brazylijskie

IM. STANISŁAWA MONIUSZKI
KAŻDEJ SOBOTY O GODZ. 5,30 PO POŁUDNIU
W RADIO TAPAJÓS, 1.100 KLC.

FARTUSZKI

Konfekcje z materiałów własnej Fabryki, w stałych kolorach w oryginalnych deseniach dla Pań i Dzieci można nabyć w wielkim wyborze od Cr\$ 52,00 w składzie.

Casa Hoffmann CURITIBA - PARANÁ
R. Claudino dos Santos, 52 (Antiga Praça da Ordem)

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. Robota gwarantowana i szybka. CENY PRZYSTĘPNE.
Rua Marechal Floriano 1773 - Fone.: 4-2635
CURITIBA - PARANÁ

COMMENTA

RIOS DE ALVAR NUNEZ CABE
ca de vaca, adelantado y gobernador de la provincia del Rio de la Plata.

Scriptos por Pero hernandez scriu ano y secretario de la provincia, Y dirigidos a ferens, muy alto y muy poderoso señor el Infante don Carlos. N.S.

PAWEŁ NIKODEM

GUAIRA

ODKRYCIE PARANY

ZNAD ATLANTYKU DO PARAGWAJU
RAZEM Z ODKRYWCĄ W ROKU 1541-42
Z MAPKĄ PRZEMARZU

Opracowane w bibliotekach Montevideo, Buenos Aires i Rio de Janeiro.

Napisane dla "Gazety Polskiej w Brazylii" w roku 1942.

Nakładem tygodnika "LUD" - Kurytyba 1960

GANHE com

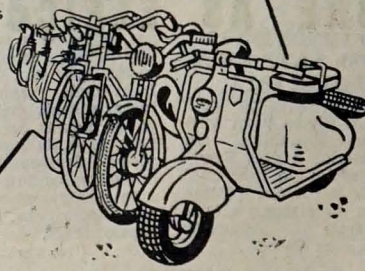
MONARK

e outras marcas consagradas

grátis
8 prêmios fabulosos

1 motorizada GULLIVETTE e 3 bicicletas H. M. ou MONARK (1.º sorteio)
1 LAMBRETTA e 3 bicicletas H. M. ou MONARK (2.º sorteio)

Visite nosso Departamento Especializado e conheça o maior e mais completo sortimento de bicicletas da cidade.

Além da chance de concorrer a prêmios fabulosos, v participa desta vantagem especial de compra:

A PARTIR DE
\$ 495, mensais
SEM ENTRADA

Importante:

Seu coupon, não sendo contemplado no 1.º sorteio, valerá para o 2.º

Veja como é fácil concorrer:

— V. adquire a sua bicicleta em uma das lojas famosas e, automaticamente, recebe um coupon numerado, que lhe dará o direito de participar dos sorteios de 1.º de outubro e 1.º de novembro próximos.

Hermes Macedo S/A

O QUARTEL GENERAL DAS BICICLETAS

Nowe cenniki PEKAO

Jak dowiedzieliśmy się NOWE CENNIKI PEKAO zostały już przez firmę Peakao Trading Corporation przesłane do upoważnionych przedstawicieli oraz klientów.

W cennikach Peakao oprócz dużego wyboru artykułów spożywczych, materiałów tekstylnych znajdziecie również nowy asortyment surowców rzemieślniczych. Nowe cenniki Peakao obejmują następujące artykuły rzemieślnicze: blachę białą angielską w arkuszach, korę korkową portugalską, krepę podszewową, kwasek cytrynowy, polistyren, polietylen, szellak orange, szellak lemon — bardzo potrzebne i poszukiwane w Polsce.

Jak wiemy powódź w Polsce wyrządziła ogromne szkody. Wystanie ofiarom powodzi Paczki Peakao to najlepsza i najskuteczniejsza droga pomocy.

Firma Peakao ma też już do dyspozycji Waszej Świątecznej Paczkę Żywnościową na Święta Bożego Narodzenia. Czasu już niewiele. Zamówcie już teraz.

Wszystkie Paczki Peakao dostarczane są do domu odbiorcy, bez żadnych dodatkowych opłat.

Nowe Cenniki Peakao obejmują również po raz pierwszy nie tylko dobrze znane wszystkim PACZKI DO POLSKI, ale także importowane artykuły, które Peakao sprzedawa obecnie z Polski do Stanów Zjednoczonych.

Kolorowe ilustracje importu z Polski interesujące nawet dla tych, którzy nie nie zamierzają kupić.

Zwróćcie się do upoważnionego przedstawiciela Peakao po cenniki albo napiszcie wprost do PEKAO TRADING CORPORATION, 25 BROAD STREET, NEW YORK, 4, N. Y.

ROSJA

paczki do 10 kg.

POLSKA

paczki PEKAO
CZECHOSŁOWACJA
paczki TUZEX

WĘGRY

paczki IKA
odbiorca nie płaci
nic

WŁOCHY I JUGOSŁAWIA

IZRAEL

NIEMCY WSCHODNIE I ZACHODNIE,
FRANCJA, HISZPANIA,
PORTUGALIA,
TURCJA

paczki wolne od opłat celnych
Republika Ludowa
RUMUNIA!

Wysyłamy paczki za zgodą rządu Republiki Ludowej Rumunii. Odbiorca nie płaci nic.

POLSKA

Największy Polski Dom Wysyłkowy
TAZAB OF LONDON
IMP. EX. MARYAN
VUKOSAV LTDA.

São Paulo, Praça da Sé 399, — Telefon: 36 - 8530.

Zabezpieczcie się na ZIMĘ. — Składy

CASAS PERNAMBUCANAS
otrzymały materiały na zimę i sprzedają po cenach fabrycznych.

Curitiba:
Praça Tiradentes, 562
Praça Zacarias, 600
Porto Alegre:
Av. Rep. Argentina 4011
S. José dos Pinhais
Antonina.

CASA DOS PINTORES

WERNECK & CIA. LTDA. "ROCHEDO"
FABRICA DE TINTAS, ESMALTES E VERNIZES
Praça Ozório - Edifício ASA - Fone: 4-6460 - Cx. P.: 347 - Mówi się po polsku

DISTRITO FEDERAL

★ Brasília — Trinta candidatos disputam a governança de onze Estados no Brasil, que são: Guanabara, Minas Gerais, Pará, Alagoas, Mato Grosso, Rio Grande do Norte, Paraíba, Goiás, Paraná e Santa Catarina.

SÃO PAULO

★ São Paulo — Capital — A famosa tenista brasileira, Maria Esther Bueno, ganhou novo título de campeã mundial, obtido no Torneio Internacional de Wimbledon (Grã-Bretanha).

MINAS GERAIS

★ Belo Horizonte — Nos círculos políticos desta Capital considera-se como certa uma declaração do Presidente Kubitschek sobre os resultados das últimas eleições, visando definir a futura posição do PSD e PTB em face do governo do sr. Jânio Quadros.

BAÍA

★ Salvador — Causou surpresa geral a vitória do marechal Lott nas urnas da Capital baiana. É verdade que Jânio Quadros ganhou no interior, mas a opinião geral era de que marechal Lott ia sofrer uma derrota total em todo o território baiano.

PERNAMBUCO

★ Recife — O conhecido industrial desta cidade, o sr. Gilvandro Rogueira Soares, grande entusiasta da UDN e da candidatura de Jânio Quadros, ao receber os primeiros resultados parciais, que apontavam Lott como líder nas apurações das urnas, foi acometido de síncope cardíaca, vindo a falecer em sua própria casa.

GUANABARA

★ Rio de Janeiro — Faleceu nesta Capital o sr. Geraldo Lemos, irmão da primeira dama do País e antigo proprietário do Banco Real Brasileiro. Nas cerimônias fúnebres tomaram parte o

Você Sabia...

- Que num conjunto de 1.570 emissoras radiofônicas e 51 de televisão, existem, atualmente, em onze países latino-americanos, 572 emissoras católicas de rádio e uma estação católica de televisão?
• Que a população do Rio de Janeiro conta atualmente com 152 cinemas, 22 dos quais instalados em zona sul, 20 no centro e os demais na zona norte. Em 1958 a frequência nessas casas de diversão foi da ordem de 54 milhões e 160 mil pessoas?
• Que a maior fábrica de alfinetes existente no mundo fica na cidade de Birmingham, Inglaterra e que sua produção diária é de 37.000.000 de alfinetes?
• Que a velocidade ea direção dos ventos tem grande importância no trabalho de previsão do tempo?
• Que chama-se anêmona o instrumento empregado para medir a velocidade do vento?
• Que a Pele Vermelha seria primeira santa norte-americana. Trata-se da índia iroquesa. Kateri Tekakwitha, cujo processo de beatificação iniciado em 1939, recebeu inteiro apoio do Papa Pio XII. Atualmente a Sagrada Congregação dos Ritos designou o Padre Carlos Miccicelli postulador da causa. Kateri nasceu em 1656 e morreu em 1680?

presidente da República e a sra. Sara de Lemos Kubitschek. O falecido tinha 48 anos de idade.

★ Cineastas alemães chegam ao Rio. — Rio. — Os cineastas alemães Hubert Joseph Eugen Kruchen, chefe de produção, Amato Woldeimar Oberberg, assistente de câmera e Ekkehard Franz Ulrich Bahls, diretor, chegaram ao Brasil, para realizar dois filmes documentários sobre o nosso País. A equipe pertence à Satur Filme, de Hamburgo, que realizará dois filmes documentários focalizando o povo, costumes, arquitetura e a moderna vida brasileira. Os filmes terão cerca de 2 mil metros, serão coloridos e sua confecção terá a duração de 60 dias. As filmagens serão realizadas no Rio, São Paulo, Belo Horizonte e Brasília.

RIO GRANDE DO SUL

★ Pôrto Alegre — Uma profunda crise há no Círculo Militar Gaucho, provocada pela carta do capitão Augusto Sommer de Azambuja dirigida ao general Jorge Braga Pinheiro, presidente do Círculo Militar de Pôrto Alegre, na qual o referido capitão denuncia a infiltração comunista naquela entidade gaucha. Vários outros oficiais solidarizaram-se com o capitão Azambuja.

SANTA CATARINA

★ Florianópolis — A vitória do sr. Celso Ramos para o cargo de governador do Estado, eleito pelo partido PSD, é uma das três vitórias que o PSD conseguiu nas eleições realizadas nos onze Estados. A UDN que até agora sempre levava a pior, desta vez conseguiu eleger oito governadores de Estados, aumentando assim o seu prestígio e sua posição.

PARANÁ

★ Curitiba — O sr. Ney Braga, candidato do PDC e da UDN, já certo da sua vitória, espera os últimos resultados na apuração das urnas a fim de anunciar a formação do seu secretariado. Espera-se que dentro de 30 dias serão conhecidos todos os titulares das respectivas repartições públicas deste Estado.

SÔBRE AS ELEIÇÕES — JANIO VENCE EM 15 ESTADOS; LOTT EM 5; ADHEMAR EM 1

O Sr. Jânio Quadros está vencendo o pleito para presidente da República em quinze Estados e dois Territórios federais: o marechal Teixeira Lott em cinco Estados e dois Territórios e Distrito Federal; sr. Adhemar de Barros num Estado.

VICE-PRESIDÊNCIA

Na disputa para vice-presidência, o sr. João Goulart ganha em quinze Estados e três Territórios e Distrito Federal; o sr. Milton Campos ganha em quatro Estados e o sr. Fernando Ferrari em dois Estados e um Território.

JANIO CONVOCA OS BRASILEIROS PARA SUA OBRA DE CONSTRUÇÃO NACIONAL: NÃO OS DECEPCIONARA

Em sua primeira mensagem ao povo brasileiro, como presidente, praticamente eleito, o sr. Jânio Quadros convocava a todos "para a obra de construção nacional". O sr. Jânio Quadros afirma que não tem ódios nem prevenções e assegura que não decepcionará o povo no exercício da suprema magistratura brasileira.

PREDESTINAÇÃO

É a seguinte a íntegra da mensagem do sr. Jânio Quadros: "Convoco a todos sem prevenções e sem ódios para a obra de construção nacional que nos aguarda para, unidos, pensando somente na Pátria, nos seus filhos, na

"DIARIO DE NOTÍCIAS" - (Pôrto Alegre) NA SUA EDIÇÃO DE 3a. FEIRA, 4 DE OUTUBRO DE 1960 INCLUIU A SEGUINTE NOTA: "LUD" FAZ 40 ANOS

Em todos os recantos do Rio Grande do Sul existem núcleos da coletividade polonesa, foram enviadas calorosas mensagens de congratulações pela efeméride que o LUD está festejando: 40 anos de lutas a serviço da grandeza do Brasil. De Pôrto Alegre, o sr. Tadeusz Kowalczyk, presidente da Sociedade Polónia, enviou uma mensagem de congratulações aos dirigentes do LUD. Também o engenheiro Edmundo Gardoliński e o escritor polonês Jan Wójcik, antigo oficial do Exército Polonês que combateu na II Grande Guerra Mundial, enviaram mensagens aos Reverendos Padres Domingos Wisniewski, C. M. e José Zajac, C. M., dirigentes do LUD, almejando novas vitórias ao dedicado órgão católico de relevantes serviços à coletividade polonesa radicada no Brasil. De Pelotas, Camaquã, Rio Grande, Jaguari Silveira Martins, Ijuí, Guarani das Missões, Erechim, Santo Ângelo das Missões, Encruzilhada do Sul, Santo Antônio da Patrulha, Gramma, Veranópolis, Getúlio Vargas, Lagoa Vermelha, Palmeira das Missões, além de outros municípios do Estado, foram enviadas mensagens congratulatórias ao LUD.

MENSAGEM

O professor Angelo Guido, diretor do Instituto de Belas Artes da Universidade Federal do Rio Grande do Sul, endereçou aos dirigentes do LUD, em Curitiba, a seguinte e expressiva mensagem: "Ministério da Educação e Cultura. Diretoria do Ensino Superior. Instituto de Belas Artes do Rio Grande do Sul. Ofício IBA N.º 521-60, Pôrto Alegre, 26 de setembro de 1960. Do Diretor do Instituto de Belas Artes do Rio Grande do Sul. Ao Reverendo Padre Diretor da Redação do LUD: Assunto: Agradecimento e congratulação. Senhor Diretor da Redação.

Ao brilhante órgão da imprensa curitibana LUD, em meu nome e no da Congregação de Professores do Instituto de Belas Artes apresento vivos agradecimentos pelo precioso apoio dado às realizações deste estabelecimento de ensino superior artístico em comemoração do sesquicentenário de nascimento do genial compositor polonês Frederico Chopin, publicado notícias, artigos e reportagens relativas a esses empreendimentos.

Aproveitando a grata oportunidade para congratular-me com a direção e redatores do prestigioso LUD pela passagem do 40.º aniversário de sua existência tão preciosa e que coincide com o Ano Chopin, carinhosamente comemorado pelos poloneses e brasileiros. Atenciosamente (as) Professor Angelo Guido, - Diretor".

O Maestro Eleazar de Carvalho, famoso regente da Orquestra Sinfônica Brasileira, atuou nos Estados Unidos, onde, aliás, ele é muito apreciado. Até meados de agosto, esteve nosso patrio regendo a excelente Orquestra de Boston em Massachusetts, no festival de Berkshire. Reportam os telegramas que Eleazar está sendo muito aplaudido na América do Norte.

NAÇÕES UNIDAS

● Nova York — O chefe do atual governo húngaro, Kadar, chamado verdugo da última insurreição húngara, sofreu duro revés político, quando ao discursar durante a sessão da Assembléia, todos os delegados dos países ocidentais, em sinal de protesto, abandonaram o recinto.

ESTADOS UNIDOS

● Washington — Toda a imprensa norte-americana faz vivos comentários a respeito das palavras ásperas do premier australiano, Menzies, proferidas contra a União Soviética, ao acusá-la como sendo a principal representante do imperialismo, tentando levar as nações livres para a órbita comunista, onde não há liberdade. Disse ainda, que Kruchev tinha apresentado um ato de suprema hipocrisia ao denunciar o colonialismo na África, quando na realidade a maior potência colonial existente no mundo é a própria União Soviética.

NICARÁGUA

● Managua — Centenas de jovens nicaraguenses reuniram-se em Honduras, onde prepara-se um novo movimento armado contra a ditadura de Somoza. Nos círculos bem informados admite-se, que o novo movimento armado possa verificar-se antes do fim do ano. O governo de Somoza por sua vez acusa o atual ministro hondurense, Alvarado Puerto, de dar completo apoio aos jovens revolucionários de Nicarágua.

FRANÇA

● Paris — Dois novos manifestos foram lançados na França contra a política argelina do governo, e o mais importante é assinado pelos treze mais destacados homens da França, entre eles figura André Schwartz Bard, autor do famoso livro "Último dos justos". Outro manifesto é assinado por 121 políticos, o que pode chocar profundamente a opinião pública da França e lançá-la contra De Gaulle.

CONGO

● Leopoldville — A atitude da ONU ao querer obrigar o atual chefe do Congo coronel Mobutu, a criar uma Academia Militar no país em vez de mandar 35 cadetes congolezes a estudar em Londres, mereceu severa crítica de Mobutu, o qual acusou a ONU de tomar uma atitude de colonialismo em relação a República Congoleza.

URUGUAI

● Montevideo — Foi assinada nos primeiros dias deste mês a declaração de três países: Argentina, Brasil e Uruguai sobre o aproveitamento das águas do rio Uruguai e as futuras obras de Salto Grande para eletrificação de várias cidades dos três respectivos países.

ALEMANHA OCIDENTAL

● Bonn — Tudo indica, que brevemente será assinado um acordo militar entre a França e Alemanha, segundo o qual ambos os países manteriam suas bases militares no país aliado, com seus respectivos destacamentos. Outrossim — realizar-se-iam manobras das tropas francesas e alemãs em conjunto. Espera-se que a presença de tropas alemãs em território francês provocará viva reação de desagrado entre a população francesa, mórmente entre os comunistas.

GRÁ-BRETANHA

● Londres — As fontes comunistas da Grã-Bretanha informam, que o governo de Moscou e os chefes comunistas de vinte nações de todo o mundo, reunem-se em Moscou em novembro próximo com a intenção de debater a divergência ideológica entre a China e URSS, e resolver que atitude os comunistas devem tomar perante as potências ocidentais. Sabe-se que os chefes comunistas da França e da Itália foram igualmente convidados.

POLÓNIA

● Varsóvia — Sobre a pequena localidade de Starolenka, perto de Poznan, apareceu nestes dias um disco voador, que irradiava intensa luz e se movia em todos os sentidos e a diferentes alturas. Depois dirigiu-se ao Sul e desapareceu no firmamento. O fenômeno foi observado por grande número de habitantes de Poznan.

CUBA

● Havana — Segundo as notícias não confirmadas — a Igreja Católica de Cuba pretende distribuir pelo país a carta pastoral lida ultimamente em Havana, na qual o Arcebispo de Havana afirma categoricamente, que nunca serão os comunistas, que ensinarão aos católicos cubanos a amar a Pátria, pois que foram justamente os católicos que lutaram em massa pela vitória de Castro. Em troca — recebem do governo injúria e perseguição.

SÔBRE AS ELEIÇÕES — DE TUDO UM POUCO

Amaral Neto, Alomar Baleeiro e Afonso Arinos Filho, os mais votados na legenda da UDN. Após a da UDN, a legenda mais votada é a do PTB: 62.131 votos, com direito, portanto, a duas cadeiras na Assembléia Constituinte. Seus candidatos mais votados são os srs. Hercules dos Reis e Luthero Vargas.

Também os srs. Gonzaga da Gama e Hugo Ramos, do PSD, Gladstone Chaves de Melo, do PDC, e sra. Adalgisa Nery, do PSB, são considerados eleitos. É a seguinte a votação das demais legendas: — PSD 45.322; PRT, 25.658; PSP 25.164; PTN, 21.965; PSB, 21.204; PR, 19.855; PDC, 14.911; PRP, 9.305.

15.543.481 ELEITORES NO BRASIL

Com o total de 15.543.481 votantes, o eleitorado brasileiro encontra em São Paulo o colégio de maior expressão, somando 3.412.611 pessoas aptas a votar, enquanto a unidade federativa que menor número de votantes possui é o território do Rio Branco com apenas 5 mil 998 eleitores.

ELEITORES POR ESTADO

- Os números fornecidos pela secretaria do TRE — baseados nas últimas comunicações recebidas dos tribunais regionais, apontam os seguintes totais de eleitores, nos diversos Estados e territórios:
1.º — São Paulo: 3.412.611; 2.º — Minas Gerais: 2.151.283; 3.º — Rio Grande do Sul: 1.409.310; 4.º — Guanabara: 1.088.490; 5.º — Bahia: 943.317; 6.º — Paraná: 885.418; 7.º — Rio de Janeiro: 827.338; 8.º — Pernambuco: 676.179; 9.º — Ceará: 668.703; 10.º — Santa Catarina: 381.358; 11.º — Goiás: 407.667; 12.º — Maranhão: 384.340; 13.º — Paraíba: 353.371; 14.º — Pará: 324.511; 15.º — Rio Grande do Norte: 278.087; 16.º — Piauí: 244.262; 17.º — Espírito Santo: 235.058; 18.º — Mato Grosso: 203.984; 19.º — Alagoas: 154.621; 20.º — Sergipe: 150.095; 21.º — Amazonas: 91.929; 22.º — Brasília, Distrito Federal: 23.564; 23.º — Território do Acre: 14.941; 24.º — Território de Rondônia: 8.175; 25.º — Território do Amapá: 7.875; 26.º — Território do Rio Branco: 5.998.

UDN FAZ MAIORIA DE GOVERNADORES

Estão vencendo para governadores em Minas Gerais, o sr. Magalhães Pinto (UDN) em Santa Catarina o sr. Celso Ramos (PSD), em Alagoas, o sr. Luis Cavalcanti (UDN); no Pará o sr. Aurélio de Carmo (PSD); no Rio Grande do Norte o sr. Aluisio Alves (UDN); no Maranhão o sr. Clodomir Millet (PSD); na Paraíba, o sr. Pedro Gondim (UDN), em Goiás, o sr. José Ludovico (UDN); no Mato Grosso, o sr. Guanabara, o sr. Carlos Lacerda (UDN); e no Paraná o sr. Ney Braga (PDC e UDN).

A UDN JÁ ELEGEU SETE CONSTITUINTES

Rio, "Estado" — A União Democrática Nacional já tem sete constituintes praticamente eleitos, no pleito para a Assembléia do Estado da Guanabara. Apurados os votos de 1.025 urnas, o Partido está com 85.714 sufrágios e já se sabe que o quociente para a eleição de um deputado será de 30.000 votos, aproximadamente. Dessa forma, já podem considerar-se eleitos os srs.

Rir é o melhor Remédio

ENTENDIDA NO ASSUNTO...
— Acredito que a ausência aumenta o amor.
— Também acho. Desde que Roberto foi embora, cada dia amo mais Bernardo.
DOIS PONTOS DE VISTA
— A aparência do seu marido não me agrada, minha senhora, observa gravemente o médico.
— Nem a mim, doutor, mas esteja certo de que é uma boa pessoa.
"COMPANHIA LIMITADA"
— Eu e meu pai sabemos tudo que há neste mundo.
— Então vamos ver: em que parte do mundo fica a Pérsia?
— Bem... essa é uma das coisas que meu pai sabe...